

Eläkebarometri 2023

Tekijä Sakari Nurmela
Kantar Public

Työnumero: 332400205

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Eläketurvan tunteminen	4
3	Toimeentuloedellytykset eläkeaikana	6
4	Suhtautuminen eläkejärjestelmän periaatteisiin	10
5	Eläkejärjestelmään liittyvien väitteiden todenperäisyys	12
6	Eläkkeisiin ja eläkejärjestelmään liittyviä mielipiteitä	14
7	Omaan sähköiseen työeläkeotteeseen tutustuminen	21
	Liitekuvat	25
	Kyselylomake	42

1 Johdanto

Tässä raportissa kerrotaan tulokset tutkimuksesta, jossa selvitettiin, mitä suomalaiset ajattelevat eläketurvasta ja eläkkeistä.

Tutkimuksessa kysyttiin ensinnäkin sitä, kuinka hyvin suomalaiset kokevat tuntevansa eläketurvaa. Tutkimukseen osallistuneet arvioivat myös, kuinka hyvin he uskovat tulevansa toimeen eläkkeellä ollessaan sekä kuinka merkittävän osan lakisääteiset eläkkeet heidän mielestään muodostavat heidän eläkeaikansa toimeentulosta.

Sitten tutkimukseen osallistuneita pyydettiin kertomaan, kuinka hyvänä tai huonona he pitävät kolmea eläkkeisiin liittyvää periaatetta.

Sen jälkeen selvitettiin vastaajien eläkeasioiden tietämistä. Vastaajat ottivat kantaa neljään eläkejärjestelmää koskevaan väitteeseen ja kertoivat pitävätkö kutakin paikkansapitävänä vai ei.

Seuraavilla kysymyksillä kartoitettiin eläkejärjestelmään, sen toimintaan ja tulevaisuuteen kohdistuvaa luottamusta. Vastaajille esitettiin kuusi eläkkeisiin ja eläkejärjestelmään liittyvää väittämää ja pyydettiin kertomaan, kuinka samaa tai eri mieltä he ovat kunkin kanssa.

Lopuksi niille, jotka eivät ole tällä hetkellä eläkkeellä, esitettiin kaksi työeläkeotetta koskevaa kysymystä. Työeläkeotteessa kerrotaan aiemmista ja nykyisestä työsuhteesta sekä tähän mennessä kertyneestä eläkkeestä.

Ensin kysyttiin, ovatko he tutustuneet omaan sähköiseen työeläkeotteeseensa. Niiltä, jotka eivät ole tutustuneet siihen, kysyttiin syytä sille, etteivät he ole tehneet niin.

Aivan haastattelun aluksi oli esitetty vastaajan ammattiryhmää koskeva kysymys. Työeläkeotetta koskevat kysymykset suunnattiin niille, jotka olivat kertoneet olevansa tällä hetkellä mukana työelämässä.

Raportissa esitellään vastausten jakaumat sekä vertaillaan niitä aiempien vuosien tuloksiin niiden kysymysten kohdalla, jotka on esitetty myös aiemmin. Väestöryhmittäiset jakaumat on esitetty liitekuivissa. Työeläkeotteen tutustumatta jättämisen syiden kohdalla ei eritellä vastausten jakaumia, koska vastausten lukumäärä jää liian alhaiseksi väestöryhmittäiselle tarkastelulle.

Eläketurva määriteltiin haastattelun alussa seuraavasti: **”Eläketurvalla tarkoitetaan kansaneläkkeitä, takueläkkeitä sekä ansiosidonnaisia työeläkkeitä.”**

Tutkimusaineisto kerättiin tietokoneavusteisin puhelinhaastatteluin osana Kantarin puhelinomnibustutkimusta. Haastattelujen kokonaismäärä on 1 000.

Tutkimusaineisto kerättiin 8.–19.5.2023. Tutkimusta varten haastateltu joukko edustaa maamme 18 vuotta täyttänyttä väestöä (18–79-vuotiaat) Ahvenanmaan maakunnassa asuvat pois lukien. Tutkimustulosten virhemarginaali on 3,1 prosenttiyksikköä suuntaansa.

Kantar Public on toteuttanut tutkimuksen Eläketurvakeskuksen toimeksiannosta.

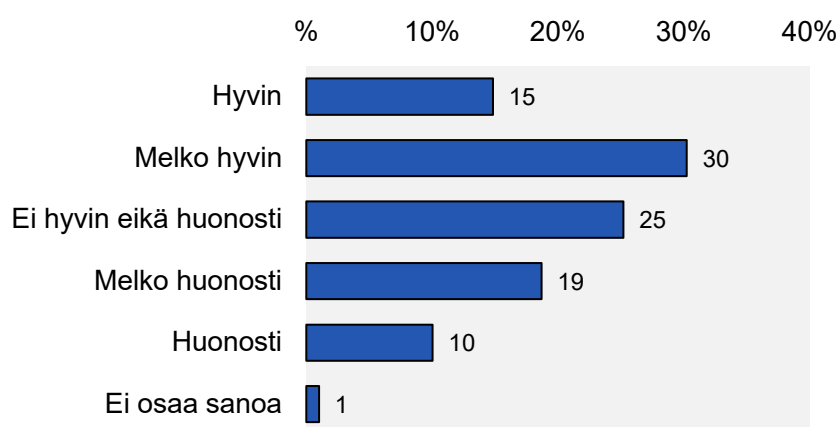
2 Eläketurvan tunteminen

15 prosenttia kokee tuntevansa eläketurvan hyvin, 30 prosenttia melko hyvin. Näin voi todeta, että 45 prosenttia suomalaisista tuntee eläketurvaa vähintään melko hyvin.

Harvempi, kaikkiaan 29 prosenttia, kertoi päinvastaisesta. Yhdeksän prosenttia suomalaisista tuntee eläketurvaa omasta mielestään huonosti, 20 prosenttia melko huonosti. Joka neljäs eli 25 prosenttia on sitä mieltä, ettei tunne eläketurvaa sen enempää hyvin kuin huonostikaan.

Kuva 1. Kuinka hyvin sanoisitte tuntevanne eläketurvaa?

Kaikki vastaajat, N=1000

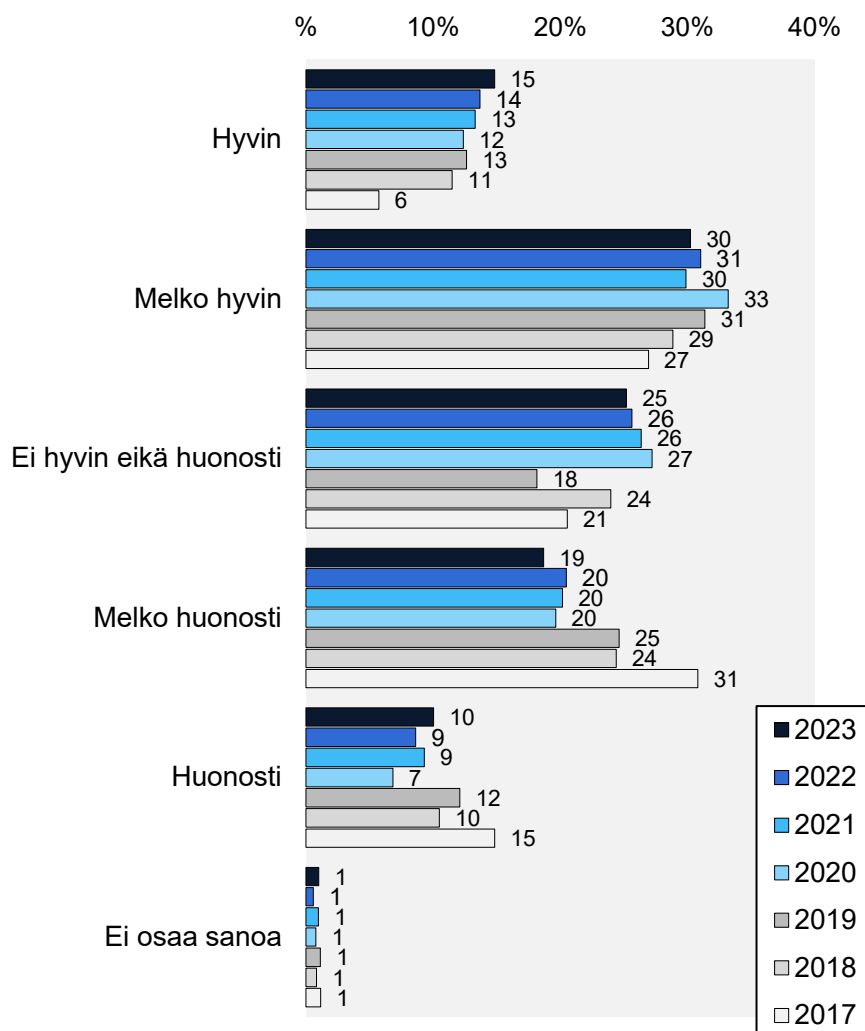
Eläketurvaa koskeva tuntemus ei ole kuluneen vuoden aikana juurikaan muuttunut. Sitä hyvin tuntevia on nyt prosenttiyksikön verran enemmän kuin vuosi sitten, melko hyvin tuntevia taas yksi prosenttiyksikkö vähemmän.

Eläketurvan tuntemisensä huonoksi arvioivia on nyt yksi prosenttiyksikkö enemmän kuin viime vuonna, ja melko huonoksi sen arvioivia yksi prosenttiyksikkö vähemmän. Vaihtoehdon ei hyvin eikä huonosti valinnoita on yksi prosenttiyksikkö vähemmän. Muutokset eläketurvan tuntemisessä eivät ole tilastollisesti merkitseviä.

Kun tuloksia tarkastelee pitemmällä aikavälillä, havaitsee suomalaisten eläketurvaa koskevan tietämyksen muuttuneen jonkin verran paremmaksi. Vaihtoehdon hyvin valinnoiden osuus on ollut pienimmillään 6 prosenttia vuonna 2017. Nyt saavutettu 15 prosenttia on tutkimusajanjakson suurin luku. Vaihtoehtojen melko huonosti ja huonosti valinnoiden yhteenlaskettu osuus on ollut suurimmillaan 46 prosenttia vuonna 2017. Nyt vastaavalla tavalla ajattelee ainoastaan 29 prosenttia. Vuoden 2020 jälkeen tuntemisen taso ei kuitenkaan ole juurikaan enää muuttunut.

Kuva 2. Kuinka hyvin sanoisitte tuntevanne eläketurvaa? Aikavertailukuva 2017–2023.

Kaikki vastaajat, N=1000 vuonna 2003, 1003 vuonna 2022, 1003 vuonna 2021, 1005 vuonna 2020, 1003 vuonna 2019, 1004 vuonna 2018 ja 1002 vuonna 2017.

Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä todennäköisemmin tämä pitää eläketurvaa koskevaa tuntemustaan hyvänä tai melko hyvänä. 65 vuotta täyttäneistä 70 prosenttia ajattelee tällä tavalla.

Omia tietojaan hyvänä pitävien prosenttiosuus on sitä pienempi, mitä nuoremasta ikäryhmästä on kyse. 50–64-vuotiaista 55 prosenttia uskoo tuntevänsä eläketurvaa vähintään melko hyvin. 35–49-vuotiaista tätä mieltä on 37 prosenttia, 25–34-vuotiaista 25 prosenttia ja alle 25-vuotiaista 19 prosenttia.

Eläkeläiset, joista 65 prosenttia uskoo tuntevänsä eläketurvaa vähintään melko hyvin, on asiasta omasta mielestään parhaiten perillä oleva ammattiryhmä. Yrittäjistä lähes yhtä moni, 61

prosenttia arvioi tuntevansa eläketurvaa melko hyvin. Myös keskimääräistä useampi ylempi toimihenkilö ja johtaja pitää tietojaan hyvinä. Heistä 45 prosenttia on omista tiedoistaan tätä mieltä.

Työväestöstä vain 31 prosenttia uskoo tuntevansa eläketurvaa vähintään melko hyvin, opiskelijoista vielä pienempi osa eli 18 prosenttia.

Eläketurvan tunteminen vaihtelee myös koulutustason ja kotitalouden tulojen mukaan. Mitä korkeampi koulutus tai mitä korkeammat tulot, sitä pienempi on niiden osuus, jotka arvioivat tuntevansa eläketurvan huonosti.

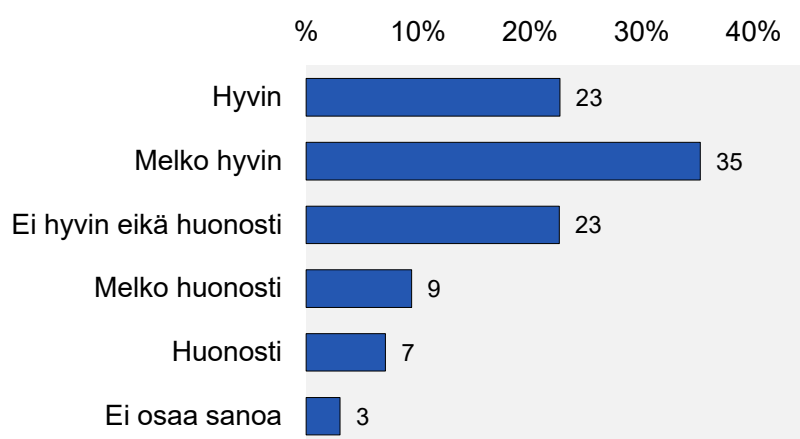
3 Toimeentuloedellytykset eläkeaikana

Lähes joka neljäs, eli 23 prosenttia arvioi tulevansa toimeen eläkeaikanaan hyvin ja 35 prosenttia melko hyvin. Kun nämä lasketaan yhteen, voidaan sanoa, että 58 prosentin enemmistö arvelee tulevansa eläkeaikanaan vähintään melko hyvin toimeen.

23 prosenttia arvelee, ettei tule toimeen sen enempää hyvin kuin huonostikaan. 9 prosenttia uskoo tulevansa eläkeaikanaan toimeen melko huonosti ja 7 prosenttia huonosti.

Kuva 3. Kuinka hyvin arvioitte tulevanne toimeen eläkeaikana?

Kaikki vastaajat, N=1000

Tuore tulos on varsin samankaltainen kuin aiemmin mitatut. Kaksi prosenttiyksikköä useampi kuin vuosi sitten uskoo tulevansa taloudellisesti hyvin toimeen eläkkeellä ollessaan. Melko hyvää toimeentuloa uumoilevia on nyt kaksi prosenttiyksikköä vähemmän kuin viime vuonna.

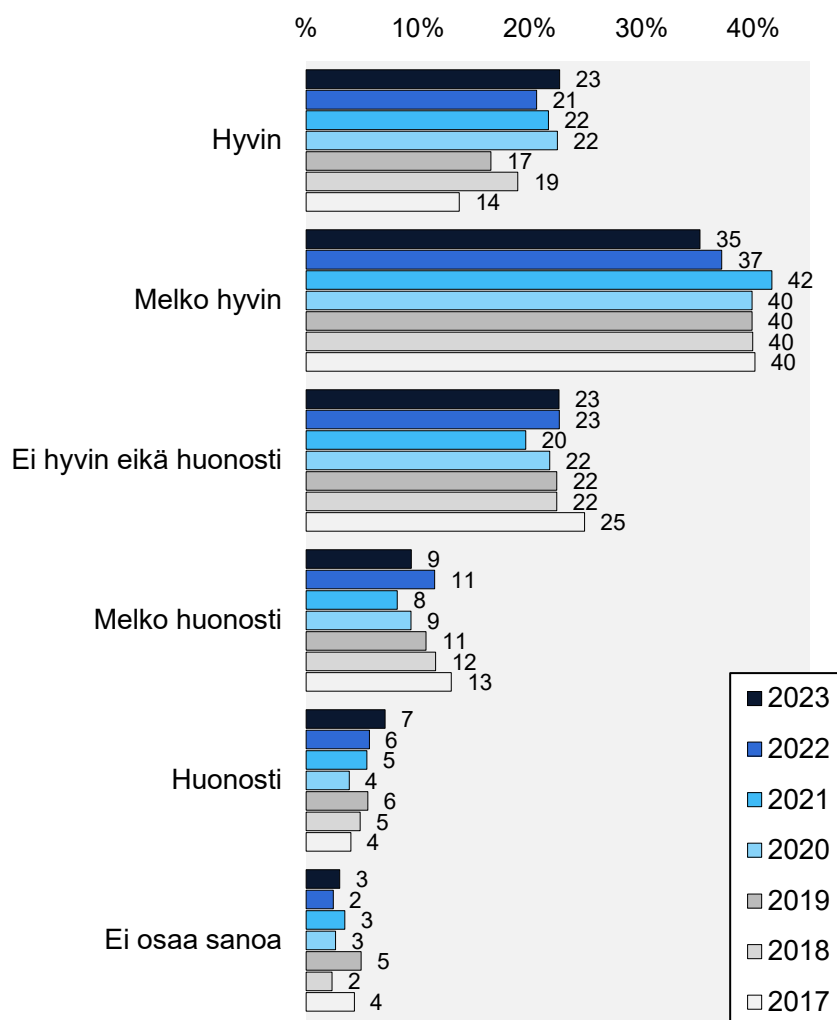
Prosenttiyksikköä useampi arvelee tulevansa huonosti toimeen. Kaksi prosenttiyksikköä harvempi kuin viime vuonna valitsi nyt vaihtoehdon melko huonosti.

Vähintään melko hyvään toimeentuloon uskovia löytyy saman verran kuin vuosi sitten, 58 prosenttia. Heitä oli nyt hieman vähemmän kuin kahden vuoden takaisessa kyselyssä. Huonosti tai melko huonosti toimeentulevia oli viimevuotiseen tapaan 17 prosenttia.

Kun vertaa tuoreinta tulosta vuonna 2017 tutkimuksessa saavutettuun, havaitsee, että oman toimeentulonsa hyväksi arvioivien osuus oli silloin 14 prosenttia ja nyt 23 prosenttia. 2020-luvulla hyväksi eläkeajan toimeentulonsa arvioineiden osuus on pysynyt vakaana hieman 20 prosentin yläpuolella. Kokonaisuudessaan muutokset kuitenkin ovat vähäisiä.

Kuva 4. Kuinka hyvin arvioitte tulevanne toimeen? Aikavertailukuva 2017–2023.

Kaikki vastaajat, N=1000 vuonna 2023, 1003 vuonna 2022, 1003 vuonna 2021, 1005 vuonna 2020, 1003 vuonna 2019, 1004 vuonna 2018 ja 1002 vuonna 2017.

Miehistä hyväksi tai melko hyväksi eläkeaikaisen toimeentulonsa arvioineita on 63 prosenttia. Naisista hyväksi tai melko hyväksi toimeentulonsa eläkeaikana arvioi 52 prosenttia.

Vanhimmissa vastaajista ja suurituloisimmista kotitalouksista löytyy suhteellisesti ottaen eniten niitä, jotka arvioivat toimeentulomahdollisuutensa hyväksi eläkeaikanaan. Yli 65-vuotiaista vastaajista 69 prosenttia arvioi tulevaisuuden eläkeaikanaan toimeen vähintään melko hyvin. Muissa ikäryhmissä näin arvioi noin puolet vastaajista. Yli 85 000 euroa vuodessa ansaitsevien talouksien jäsenistä 32 prosenttia uskoo tulevaisuuden toimeen eläkeaikanaan hyvin, 41 prosenttia melko hyvin. Alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevista 13 prosenttia arvelee tulevaisuuden toimeen hyvin eläkkeellä, 26 prosenttia melko hyvin.

Ylemmistä toimihenkilöistä ja johtajista 73 prosenttia arvioi tulevaisuuden toimeen eläkeaikanaan vähintään melko hyvin. Heistä 28 prosenttia arvelee tulevaisuuden toimeen eläkkeellä ja 45 prosenttia melko hyvin. Keskimääräistä useammin eläkeajan toimeentulonsa vähintään melko hyväksi arvioivat myös eläkeläiset. Heistä hyväksi tai melko hyväksi toimeentulonsa eläkkeellä arvioi 66 prosenttia.

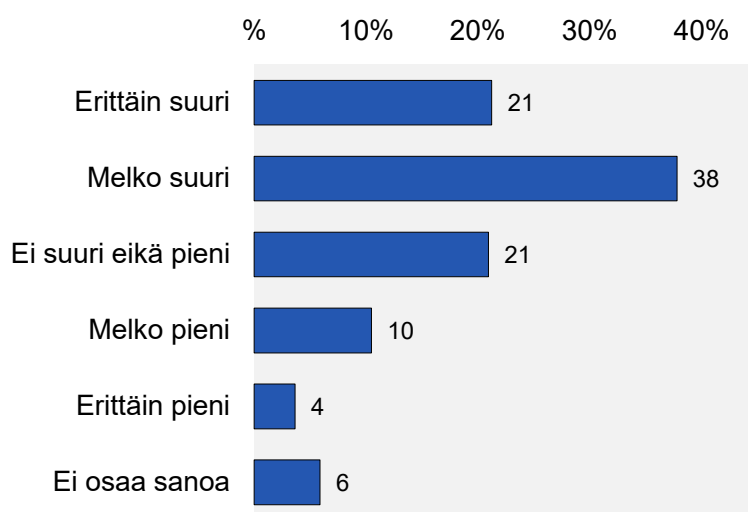
Eniten koulutettujen odotukset eläkeajan toimeentulosta ovat keskimääräistä positiivisemmat. Korkeakoulututkinnon suorittaneista 30 prosenttia odottaa tulevaisuuden eläkeaikanaan toimeen hyvin ja 40 prosenttia melko hyvin. Esimerkiksi keski- tai ammattikoulun käyneistä vain 18 prosenttia odottaa eläkeajaltaan hyvää ja 37 prosenttia melko hyvää toimeentuloa.

Enemmistö vastaajista eli 59 prosenttia arvioi lakisääteisten eläkkeiden muodostavan varsin tärkeän osan eläkeajan toimeentulostaan.

21 prosentille eläkkeiden merkitys on erittäin suuri, 38 prosentille melko suuri. Noin joka viides eli 21 prosenttia on sitä mieltä, ettei lakisääteisten eläkkeiden merkitys eläkeajan toimeentulossa ole sen enempää suuri kuin pienikään. Melko pieni merkitys niillä on kymmenelle ja erittäin pieni neljälle prosentille vastaajista.

Kuva 5. Kuinka suureksi arvioitte lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossanne?

Kaikki vastaajat, N=1000

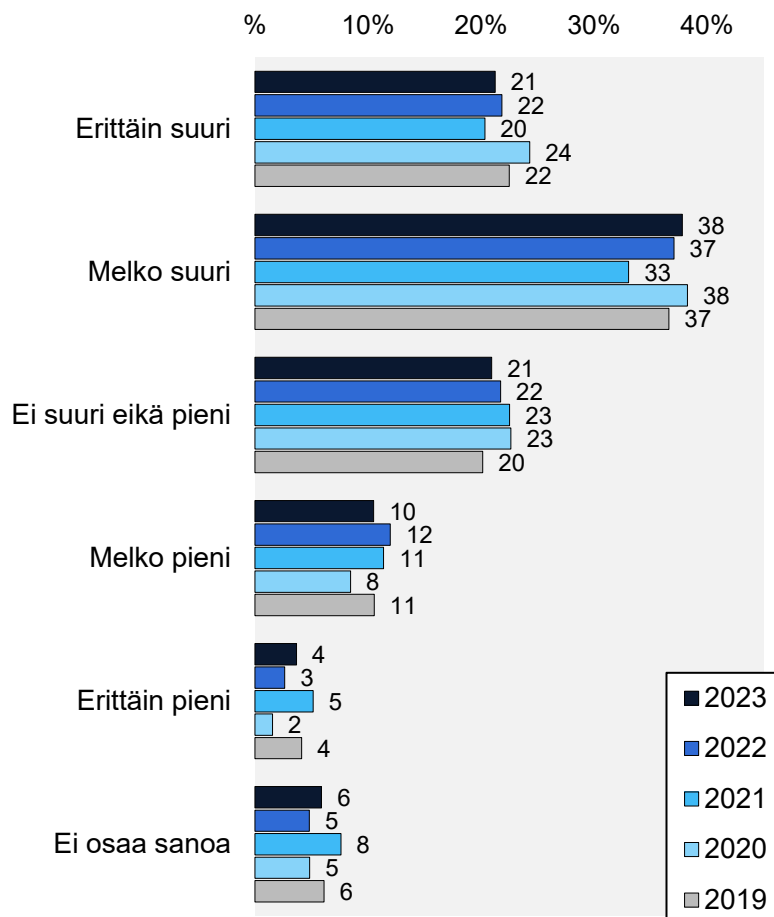

Asiaa kysyttiin ensimmäistä kertaa vuonna 2019 toteutetussa Eläkebarometrissä. Tuore tulos ei eroa kovin paljon edellisistä mittauksista.

Kuva 6. Kuinka suureksi arvioitte lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossanne? Aikavertailukuva 2019–2023.

Kaikki vastaajat, N=1000 vuonna 2023, 1003 vuonna 2022, 1003 vuonna 2021, 1005 vuonna 2020, 1003 vuonna 2019, 1004 vuonna 2018 ja 1002 vuonna 2017.

Nuoremmat vastaajat arvioivat harvemmin eläkkeen merkityksen suureksi tai melko suureksi kuin vanhemmat vastaajat. Yli 50–64-vuotiaista 70 prosenttia ja yli 65-vuotiaista 67 prosenttia ajattelee lakisääteisten eläkkeiden merkityksen olevan erittäin tai melko suuri oman eläkeaikansa toimeentulossa. Alle 25-vuotiaista näin ajattelee 29 prosenttia ja 25–34-vuotiaista 49 prosenttia.

Eläkeläiset erottuvat muihin ammattiryhmiin kuuluvista, koska heistä keskimääräistä suurempi osa kertoo lakisääteisten eläkkeiden olevan tärkeitä heidän toimeentulonsa kannalta. Eläkeläisistä 32 prosenttia pitää eläkkeiden merkitystä erittäin suurena, 35 prosenttia melko suurena.

Sen sijaan yrittäjät ja opiskelijat erottuvat ryhminä, joissa lakisääteisten eläkkeiden merkitys arvioidaan pienemmäksi. Yrittäjistä 42 ja opiskelijoista 39 prosenttia arvelee eläkkeen merkityksen erittäin tai melko suureksi.

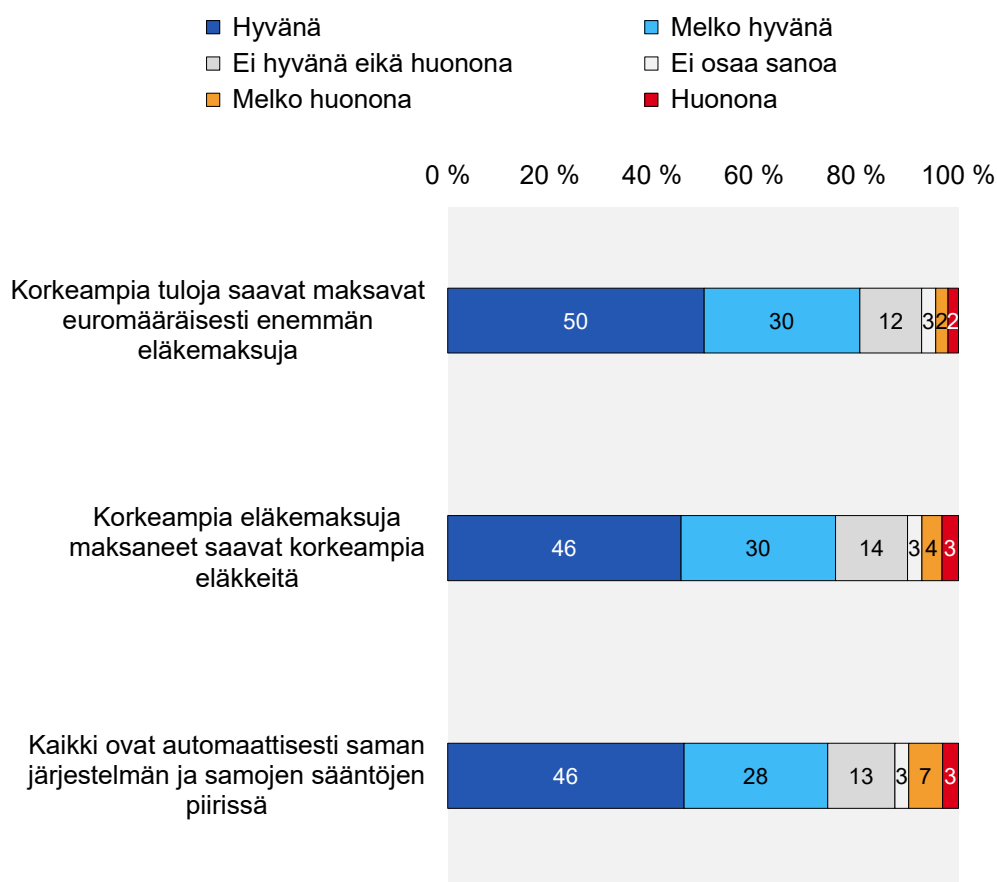
4 Suhtautuminen eläkejärjestelmän periaatteisiin

Suhtautumista eläkejärjestelmän periaatteisiin tutkittiin siten, että vastaajia pyydettiin kertomaan, kuinka hyvänä tai huonona he pitivät kolmea siihen liittyvää periaatetta.

Kutakin ehdotusta arvioitiin viisiportaisella asteikolla. Niitä saattoi pitää hyvänä, melko hyvänä, ei hyvänä eikä huonona, melko huonona tai huonona.

Kuva 7. Millaisina pidätte seuraavia periaatteita?

Kaikki vastaajat, N=1000

Myönteisimmin suhtaudutaan periaatteeseen, että **korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti enemmän eläkemaksuja**. Neljä viidestä eli 80 prosenttia suhtautuu periaatteeseen myönteisesti. Periaate on hyvä 50 prosentin ja melko hyvä 30 prosentin mielestä. Kahteen muuhun periaatteeseen otettiin melkein yhtä myönteisesti kantaa. 76 prosenttia suhtautuu myönteisesti periaatteeseen, että **korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä**. 46 prosenttia pitää tätä hyvänä ja 30 prosenttia melko hyvänä periaatteena.

74 prosenttia suhtautuu myönteisesti periaatteeseen, että **kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän ja samojen sääntöjen piirissä**. 46 prosenttia pitää tätä hyvänä ja 28 prosenttia melko hyvänä periaatteena.

Väestöryhmittäin tarkasteltuna periaatteeseen, että **korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti enemmän eläkemaksuja** suhtaudutaan myönteisesti erityisesti maaseutumaisissa kunnissa asuvien mielestä. Heistä 52 prosenttia pitää periaatetta hyvänä, 36 prosenttia melko hyvänä.

Myös eläkeläisistä ja toimihenkilöistä löytyy enemmän periaatteeseen myönteisesti suhtautuvia kuin muista ammattiryhmistä. Eläkeläisistä 57 prosenttia pitää sitä hyvänä ja 28 prosenttia melko hyvänä. Ylemmistä toimihenkilöistä ja johtajista 55 prosenttia on sitä mieltä, että periaate on hyvä, 33 prosentin ajatellessa, että se on melko hyvä. Alempien toimihenkilöiden mielestä periaate on hyvä 50 prosentin ja melko hyvä 33 prosentin mielestä.

Nuorimpaan ikäryhmään kuuluvista eli alle 25-vuotiaista ja heistä paljolti koostuvista opiskelijoista keskimääräistä harvempi suhtautuu periaatteeseen myönteisesti. Alle 25-vuotiasta se on hyvä 31 ja melko hyvä 27 prosentin mielestä. Opiskelijoista periaatetta pitää hyvänä 33 ja melko hyvänä 31 prosenttia.

Periaate, jonka mukaan **korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä** miellyttää varsinkin johtajia ja ylempiä toimihenkilöitä. Heistä 62 prosenttia pitää periaatetta hyvänä ja 30 prosenttia melko hyvänä. Myös keskimääräistä useampi yrittäjä on samaa mieltä. Heistä periaate on hyvä 60 ja melko hyvä 23 prosentin mielestä. Työttömät suhtautuvat periaatteeseen vähiten myönteisesti. Heistä periaate on hyvä 30 prosentin ja melko hyvä 18 prosentin mielestä.

Myös koulutus ja tulotaso jakavat mielipiteitä. Mitä korkeamman tason koulutuksen on suorittanut, sitä todennäköisemmin pitää periaatetta vähintään melko hyvänä. Vastaavasti, mitä korkeampituloisen talouden jäsen on, sitä suurempaa osaa periaate miellyttää.

Korkeammin koulutetut pitävät periaatetta useammin hyvänä. Esimerkiksi korkeakoulututkinnon suorittaneista a periaate on hyvä 51 ja melko hyvä 31 prosentin mielestä.

Miehistä 80 prosenttia pitää periaatetta vähintään melko hyvänä, naisilla osuus on alempi, 72 prosenttia.

Matalimmassa tuloluokassa, alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevien talouksien jäsenistä 34 prosenttia pitää periaatetta hyvänä ja 27 prosenttia melko hyvänä. Korkeimmassa yli 85 000 euroa vuodessa ansaitsevien talouksien jäsenten vastaavat luvut ovat hyvä 61 ja melko hyvä 28.

Periaate, että **kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän ja samojen sääntöjen piirissä** herättää yhtä myönteisen vastakaiun melkein kaikissa tutkituissa väestöryhmissä. Käsitukset periaatteesta eivät siis vaihtelee kovinkaan paljon.

Keskimääräistä useampi toimihenkilö pitää periaatetta hyvänä. Ylemmistä toimihenkilöistä ja johtajista periaate on hyvä 59 ja melko hyvä 25 prosentin mielestä. Alemmista toimihenkilöistä 53 prosenttia pitää sitä hyvänä, 29 prosenttia melko hyvänä.

Vähiten koulutetuilta periaate kerää keskimääräistä vähemmän kiitosta. Silti tämänkin väestöryhmän enemmistö on sitä mieltä, että kyse on vähintään melko hyvästä periaatteesta.

5 Eläkejärjestelmään liittyvien väitteiden todenperäisyys

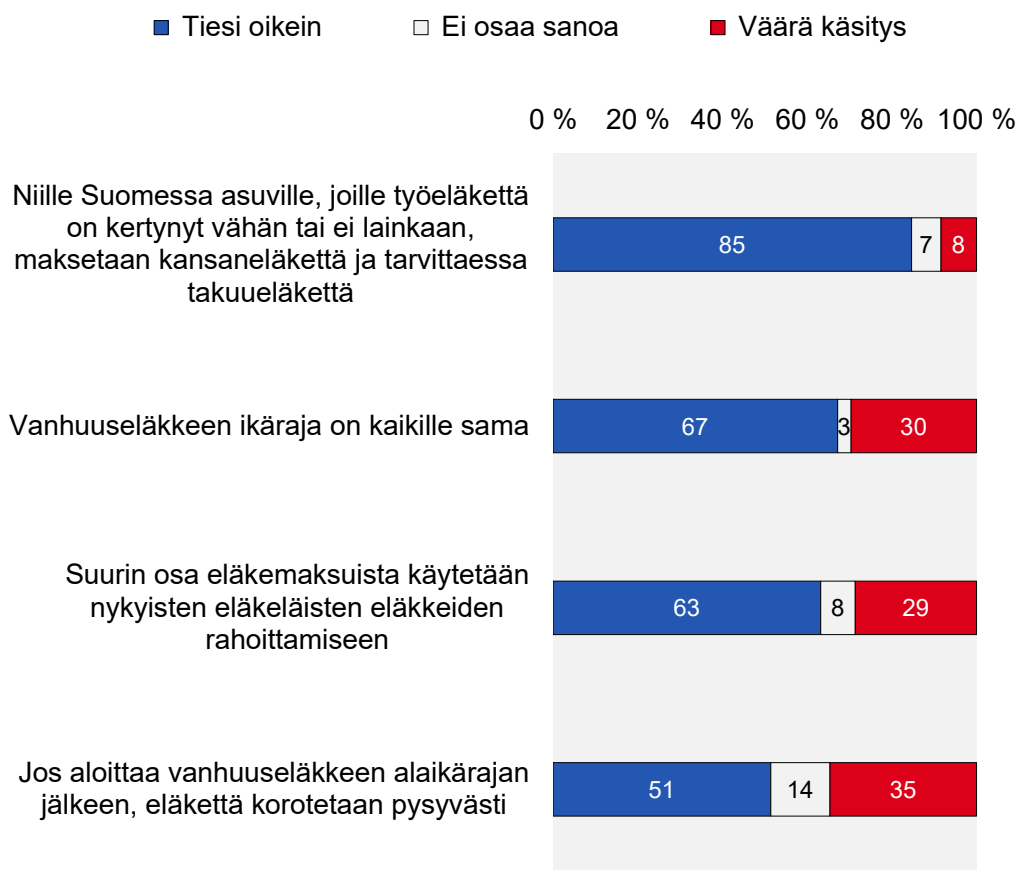
Seuraavaksi tutkimukseen osallistuneille lueteltiin neljä eläkejärjestelmään liittyvää väittämää ja pyydettiin arvioimaan kunkin paikkansapitävyyttä. Osa väitteistä oli muotoiltu niin, että ne pitivät paikkansa, ja yksi niin, että se ei pitänyt paikkaansa.

Väittämistä ”Vanhuuseläkkeen alaikäraja on kaikille sama ” ei pitänyt paikkaansa. Vanhuuseläkkeen ikäraja vaihtelee syntymävuoden mukaan. Muut väitteet pitivät paikkansa.

Kaikkiaan 85 prosenttia tietää oikein, että **niille Suomessa asuville, joille työeläkettä on kertynyt vähän tai ei lainkaan, maksetaan kansaneläkettä ja tarvittaessa takuueläkettä**. Kahdeksalla prosentilla on virheellinen käsitys ja , seitsemällä prosentilla ei ole asiasta mielipidettä.

Kuva 8. Seuraavassa esitetään väitteitä eläkejärjestelmästä. Osa niistä pitää paikkansa, osa ei. Kertokaa, ovatko väitteet mielestänne oikein vai väärin.

Kaikki vastaajat, N=1000

30 prosenttia tutkimukseen osallistuneista luulee virheellisesti, että väite **vanhuuseläkkeen ikäraja on kaikille sama** on paikkansapitävä. Kaksi suomalaista kolmesta eli 67 prosenttia kuitenkin tietää asian olevan toisin. Vain kolme prosenttia oli tässä vailla näkemystä.

Enemmistö, eli 63 prosenttia tietää, että väite **suurin osa eläkemaksuista käytetään nykyisten eläkeläisten eläkkeiden rahoittamiseen** pitää paikkansa. 29 prosenttia arvelee virheellisesti, että väite ei pitäisi paikkaansa. Tässä kahdeksan prosenttia vastanneista ei osannut sanoa, onko väitetty oikein vai väärin.

51 prosenttia puolestaan tietää, että **jos aloittaa vanhuuseläkkeen alaikärajan jälkeen, eläkettä korotetaan pysyvästi**. Hieman useampi kuin joka kolmas eli 35 prosenttia ei tiennyt, että väite pitää paikkaansa. 14 prosenttia ei osannut ottaa kantaa väitettyyn.

Useimmissa tapauksissa väestöryhmäkohtaiset erot ovat suhteellisen pieniä. Yksittäisistä havainnoista voi kuitenkin todeta sen, että väitteen kaikille Suomessa asuville, joiden työeläke jää matalaksi maksettavasta kansaneläkkeestä ja takuueläkkeestä tietävät keskimääräistä useammin korkeasti koulutetut ja suurituloisiin kotitalouksiin kuuluvat.

Vanhuuseläkkeen ikärajaan liittyvän väitteen tiesi vääräksi keskimääräistä useampi ylempi toimihenkilö ja johtaja sekä alempi toimihenkilö. Myös korkeammin koulutetut ja korkeampituloisiin kotitalouksiin kuuluvat tunsivat asian keskimääräistä useammin. Sen sijaan nuorimmat ja vanhimmat vastaajat, Pohjois- ja Itä-Suomessa asuvat ja eläkeläiset olivat harvemmin asiasta perillä.

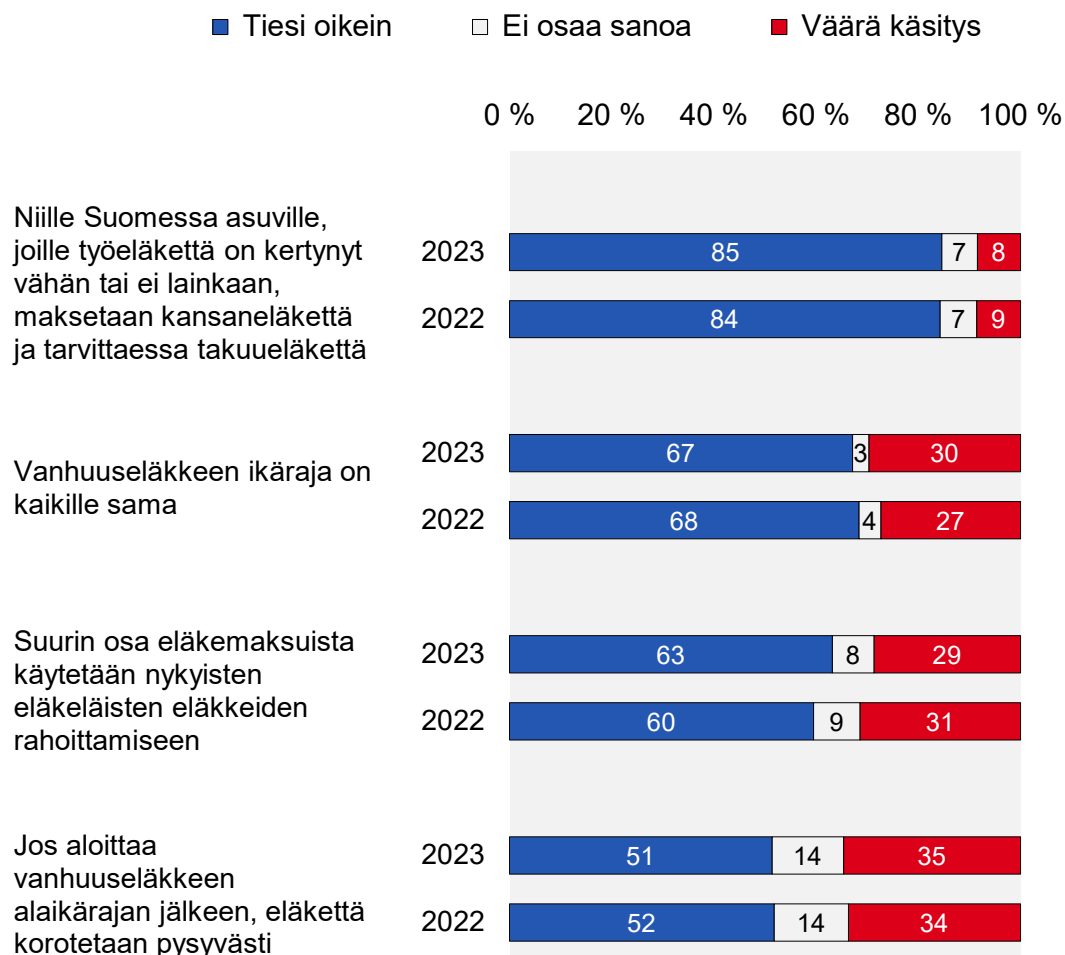
Eläkemaksujen käytön nykyisten eläkeläisten eläkkeiden rahoittamiseen tuntevat etenkin alle 50-vuotiaat vastaajat. Myös keskimääräistä useammalla ylemmällä toimihenkilöllä ja johtajalla, opiskelijalla sekä korkeammin koulutetulla on sama käsitys.

Tieto eläkkeelle siirtymisen myöhentämisen eläkettä korottavasta vaikutuksesta on keskimääräistä useammin korkeammin koulutetuilla ja suurempituloisiin kotitalouksiin kuuluvilla. Myös toimihenkilöt, niin ylemmät kuin alemmat, sekä eläkeläiset erottuvat joukosta samasta syystä. Sen sijaan nuorimmat vastaajat tuntevat asian keskimääräistä harvemmin.

Väitteiden todenperäisyyden tunteminen on pysynyt samalla tasolla viime vuoteen verrattuna. Erot tiedossa eivät ole tilastollisesti merkitseviä yhdenkään väittämän kohdalla.

Kuva 9. Seuraavassa esitetään väitteitä eläkejärjestelmästä. Osa niistä pitää paikkansa, osa ei. Kertokaa, ovatko väitteet mielestänne oikein vai väärin.

Kaikki vastaajat, N=1000 vuonna 2023, N=1003 vuonna 2022

6 Eläkkeisiin ja eläkejärjestelmään liittyviä mielipiteitä

Eläkkeisiin ja eläkejärjestelmään liittyvää asennoitumista tarkasteltiin kuuden aiheeseen liittyvän väittämän avulla. Väitteet kartoittavat eläkejärjestelmään, sen toimintaan ja tulevaisuuteen kohdistuvaa luottamusta.

Vastaaja saattoi olla kunkin väitteen kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä tai jokseenkin tai täysin eri mieltä.

Suurin yksimielisyys on väittämän **luotan suomalaiseseen eläkejärjestelmään** kanssa. 66 prosenttia suomalaisista on tätä mieltä. 27 prosenttia on väitetyn kanssa täysin ja 39 prosenttia jokseenkin samaa mieltä.

Lähes yhtä moni, 63 prosenttia ajattelee, että **eläkevaroja hoidetaan luotettavasti**. 23 prosenttia on täysin ja 40 prosenttia jokseenkin tätä mieltä.

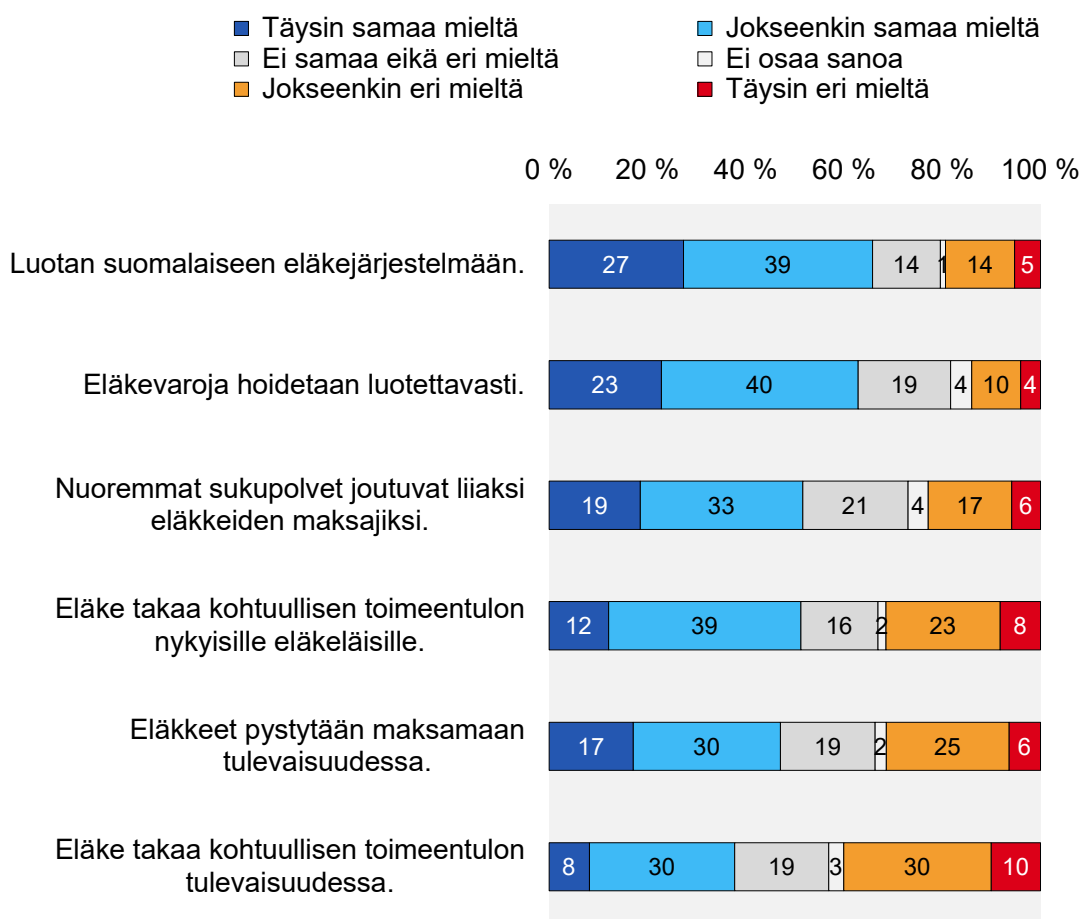
Enemmistö ajattelee, että **nuoremmat sukupolvet joutuvat liiksi eläkkeiden maksajiksi**. 52 prosentilla on tällainen käsitys, 19 prosentin ollessa täysin ja 33 prosentin jokseenkin tätä mieltä.

Melkein joka toinen on vähintään jokseenkin vakuuttunut siitäkin, että **eläkkeet pystytään maksamaan tulevaisuudessa**. Väitteen kanssa täysin tai osittain samaa mieltä on 47 prosenttia vastaajista.

51 prosenttia on sitä mieltä, että **eläke takaa kohtuullisen toimeentulon nykyisille eläkeläisille**. Tulevaisuudessa tilanne on sama kuitenkin vain 38 prosentin mielestä.

Kuva 10. Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

Kaikki vastaajat, N=1000

Yksittäisistä väestöryhmäkohtaisista eroista voi todeta mm. sen, että eläkeläiset, yli 65-vuotiaat ja matalasti koulutetut luottavat useammin eläkejärjestelmään. Miehet ovat naisia useammin täysin samaa mieltä väitteen kanssa, mutta naisissa on enemmän jokseenkin samaa mieltä olevia. Keskimääräistä harvempi alle 35-vuotias ja yrittäjä on puolestaan samaa mieltä väitteen kanssa.

Eläkevarojen hoitoa luotettavana pitäviä on keskimääräistä enemmän miesten, yli 65-vuotiaiden, eläkeläisten sekä ylempien toimihenkilöiden ja johtajien joukossa. Lisäksi korkeasti koulutetut sekä eniten ansaitsevat ovat vahvimmin sitä mieltä, että eläkevaroja hoidetaan luotettavasti. Keskimääräistä useammin väitteen kanssa eri mieltä olevia on 25–34-vuotiaissa, yrittäjissä sekä matalatuloisiin kotitalouksiin kuuluvissa. Nuorten sukupolvien kokee joutuvan liiaksi eläkkeiden maksajiksi keskimääräistä useampi alempi toimihenkilö. Myös naiset, 25–34- ja 35–49-vuotiaat sekä korkeakoulun suorittaneet ovat tätä mieltä keskimääräistä useammin.

Eniten koulutetut ja ansaitsevat uskovat, että eläke takaa kohtuullisen toimeentulon nykyisille eläkeläisille. Keskimääräistä useampi ylempi toimihenkilö on samaa mieltä. Vähemmän koulutetuista, yli 50-vuotiaista, naisista, eläkeläisistä ja yrittäjistä sekä pienituloisimmista kotitalouksista löytyy keskimääräistä enemmän asiasta eri mieltä olevia.

Varsinkin eläkeläisten ja 65 vuotta täyttäneiden sekä vähemmän koulutettujen mielestä on syytä uskoa, että eläkkeet pystytään maksamaan tulevaisuudessa. Usko tähän on matalampaa naisten, 25–34-vuotiaiden, yrittäjien korkeammin koulutettujen mielestä.

Miehet, 65 vuotta täyttäneet sekä matalasti koulutetut ajattelevat muita väestöryhmiä useammin, että eläke takaa kohtuullisen toimeentulon tulevaisuudessa. Keskimmaisissä ikäryhmissä sekä yrittäjien, ylempien ja alempien toimihenkilöiden ja opiskelijoiden joukossa taas ollaan keskimääräistä useammin eri mieltä väitteen kanssa.

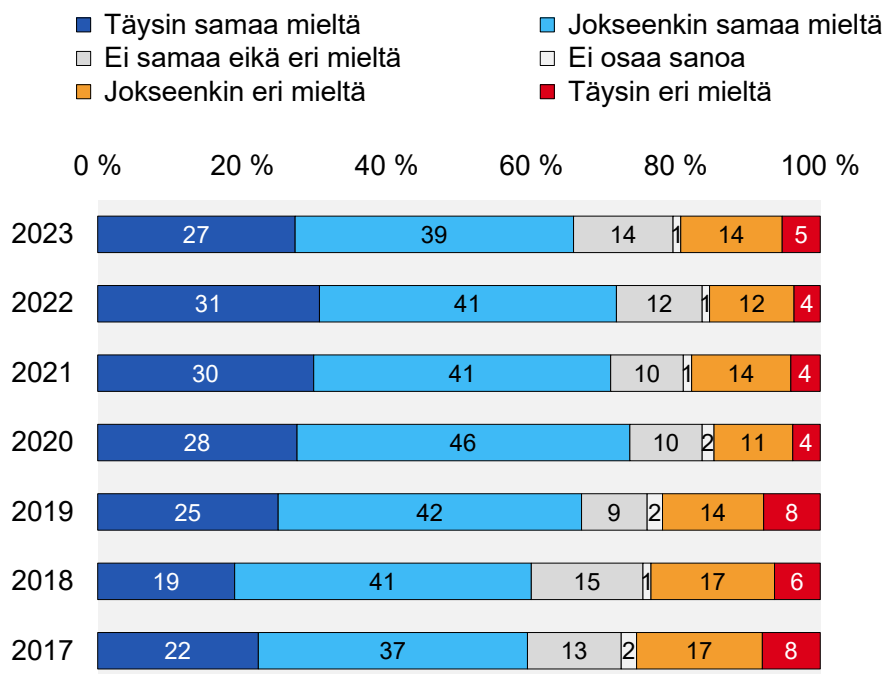
Kolme väittämää on esitetty vähintään viidesti.

Väittämän **luotan suomalaiseen eläkejärjestelmään** kanssa samaa mieltä olevien osuus oli ensimmäisessä mittauksessa vuonna 2017 59 prosenttia. Korkeimmillaan luottamus oli vuonna 2020, kun 74 prosenttia oli vähintään jokseenkin samaa mieltä väitteen kanssa. Viime vuonna 72 prosenttia jakoi saman käsityksen. Nyt vastaavalla tavalla ajattelevia on 66 prosenttia, joka on kuusi prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuosi sitten. Ero on tilastollisesti merkitsevä.

Kuva 11. Reaktiot väittämään luotan suomalaiseen eläkejärjestelmään. Aikavertailukuva 2017–2023.

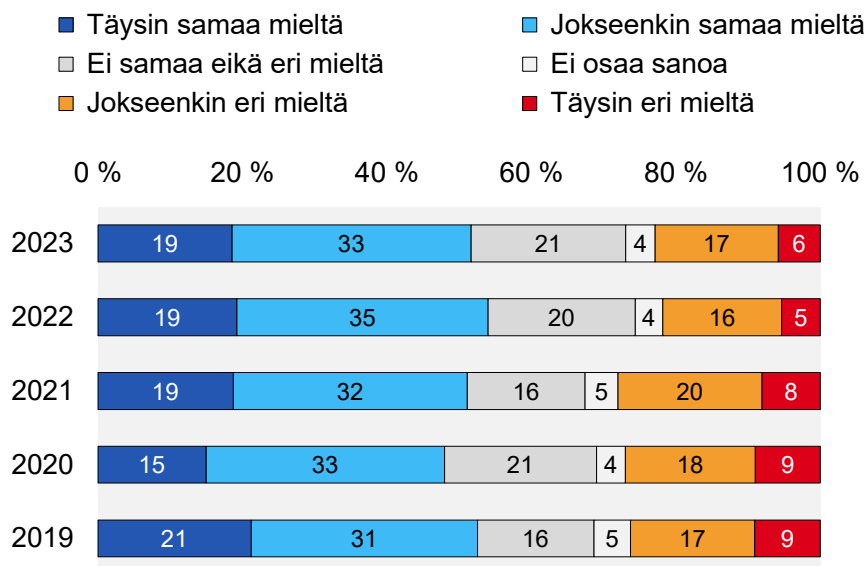
Kaikki vastaajat, N=1000 vuonna 2023, 1003 vuonna 2022, 1003 vuonna 2021, 1005 vuonna 2020, 1003 vuonna 2019, 1004 vuonna 2018 ja 1002 vuonna 2017.

Väite **nuoremmat sukupolvet joutuvat liiksi eläkkeiden maksajiksi** on esitetty viidesti. Mitä vuosien väliset erot ovat pienet. Tänä vuonna kaksi prosenttiyksikköä harvempi kuin viime vuonna kertoi olevansa samaa mieltä väitetyn kanssa. Kaksi prosenttiyksikköä useampi puolestaan totesi olevansa siinä sanotun kanssa eri mieltä. Ero vuosien 2022 ja 2023 ei ole tilastollisesti merkitsevä.

Kuva 12. Reaktiot väittämään nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden maksajiksi. Aikavertailukuva 2019–2023.

Kaikki vastaajat, N=1000 vuonna 2023, 1003 vuonna 2022, 1003 vuonna 2021, 1005 vuonna 2020, 1003 vuonna 2019

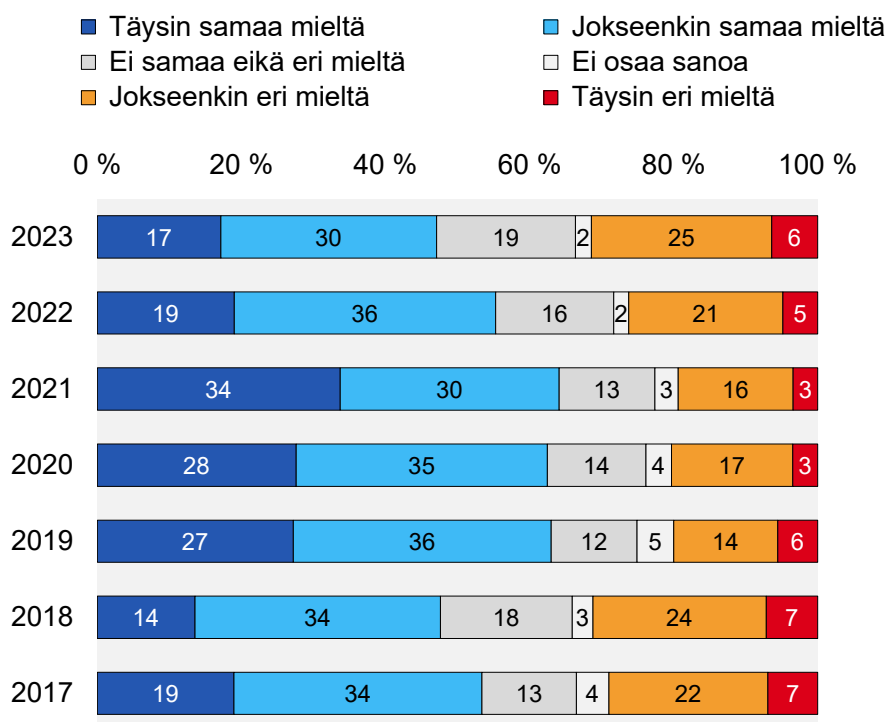

Käsitys siitä, **pystytäänkö eläkkeet maksamaan tulevaisuudessa** on muuttunut jonkin verran. Myönteisesti suhtautuvien osuus on laskenut vuodesta 2021. Silloin 64 prosenttia, eli peräti 17 prosenttiyksikköä useampi kuin nyt, kertoi uskovansa siihen, että eläkkeet pystytään maksamaan tulevaisuudessa. Tämän vuoden osuus, 47 prosenttia, on kahdeksan prosenttiyksikköä viime vuoden lukua matalampi.

Myös kielteisesti väitteeseen suhtautuvien osuus on noussut viime vuoden 26 prosentista tämän vuoden 31 prosenttiin. Ero viime vuoteen on tilastollisesti merkitsevä.

Kuva 13. Reaktiot väittämään eläkkeet pystytään maksamaan tulevaisuudessa. Aika-vertailukuva 2019–2023.

Kaikki vastaajat, N=1000 vuonna 2023, 1003 vuonna 2022, 1003 vuonna 2021, 1005 vuonna 2020, 1003 vuonna 2019, 1004 vuonna 2018 ja 1002 vuonna 2017.

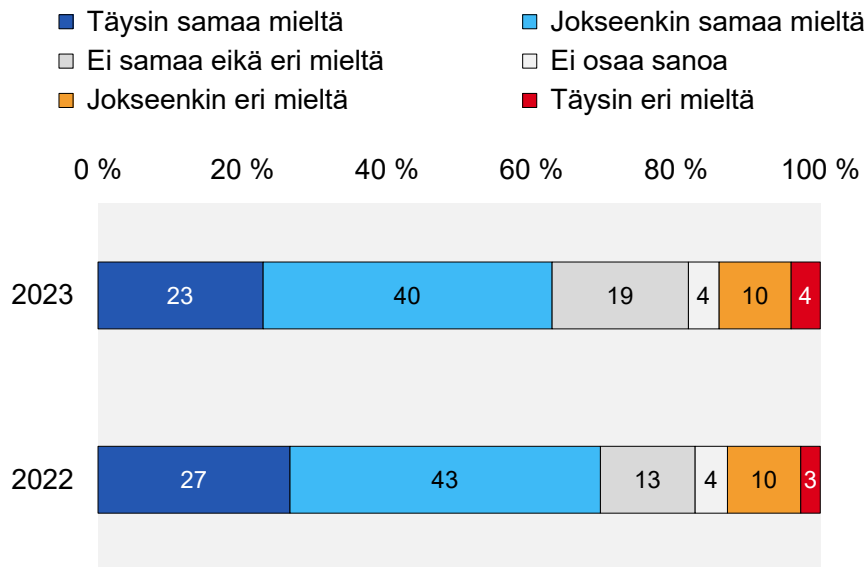
Vuoteen 2021 asti "Eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa."

Kolme väittämää esitettiin nyt viime vuoden jälkeen toisen kerran.

Väitteen **eläkevaroja hoidetaan luotettavasti** kanssa samaa mieltä olevia löytyi nyt jonkin verran vähemmän kuin vuosi sitten. Tarkkaan ottaen ero täysin ja jokseenkin samaa mieltä olevien yhteenlasketussa osuudessa on seitsemän prosenttiyksikköä. Eri mieltä olevia on kuitenkin vain yksi prosenttiyksikkö enemmän kuin edellisellä vuonna. Muutos on tilastollisesti merkitsevä.

Kuva 14. Reaktiot väittämään eläkevaroja hoidetaan luotettavasti. Aikavertailukuva 2022–2023.

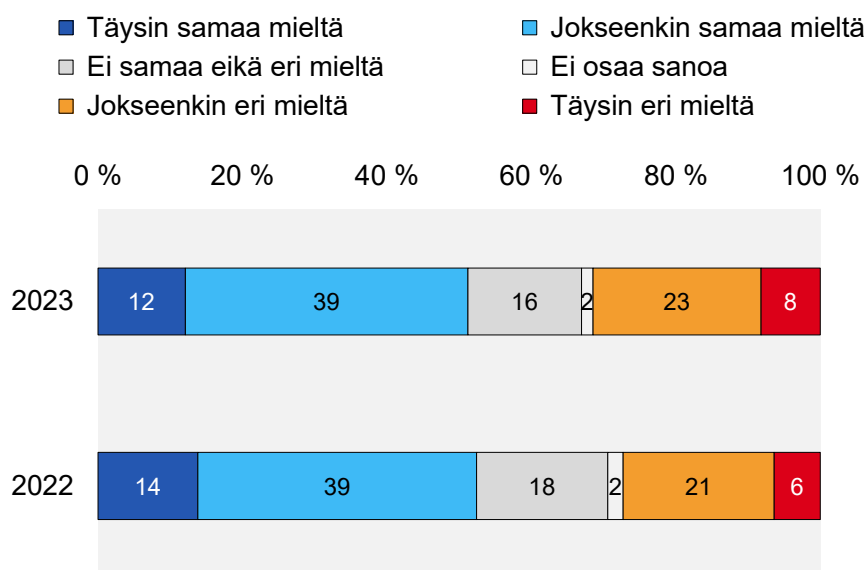
Kaikki vastaajat, N=1000 vuonna 2023, 1003 vuonna 2022.

Mielipiteet väitteestä **eläke takaa kohtuullisen toimeentulon nykyisille eläkeläisille** ovat samalla tasolla kuin viime vuonna. Väitteen kanssa samaa mieltä olevia on nyt kaksi prosenttiyksikköä vähemmän ja eri mieltä olevia neljä prosenttiyksikköä enemmän kuin viime vuonna, mutta ero ei ole tilastollisesti merkitsevä.

Kuva 15. Reaktiot väittämään eläke takaa kohtuullisen toimeentulon nykyisille eläkeläisille. Aikavertailukuva 2022–2023.

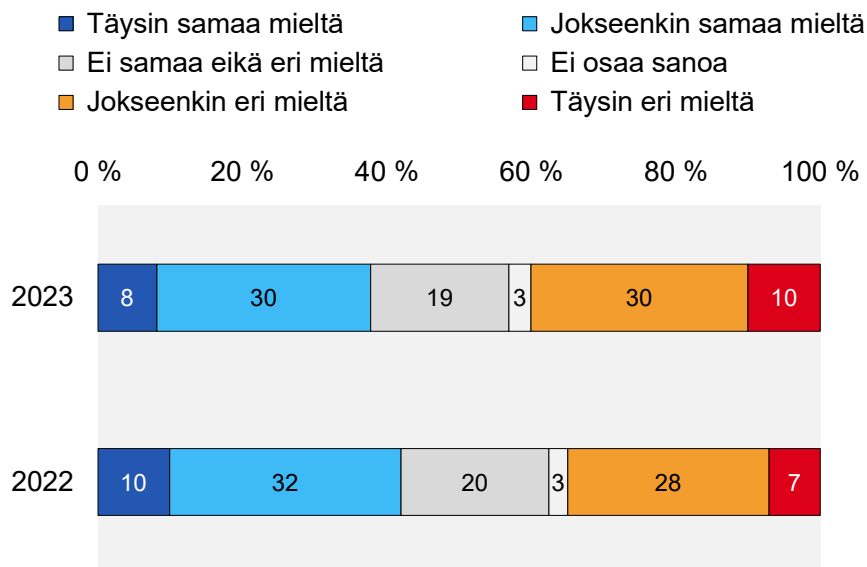
Kaikki vastaajat, N=1000 vuonna 2023, 1003 vuonna 2022.

Myös kansalaisia, jotka uskovat, että **eläke takaa kohtuullisen toimeentulon tulevaisuudessa** on suurin piirtein yhtä paljon kuin viime vuonna. Tähän uskovien osuus pudonnut viime vuodesta yhteensä neljän prosenttiyksikön verran, mutta ero ei ole tilastollisesti merkitsevää.

Kuva 16. Reaktiot väittämään eläke takaa kohtuullisen toimeentulon tulevaisuudessa. Aikavertailukuva 2022–2023.

Kaikki vastaajat, N=1000 vuonna 2023, 1003 vuonna 2022.

7 Omaan sähköiseen työeläkeotteeseen tutustuminen

Puolet, eli 50 prosenttia, niistä, jotka eivät ole eläkkeellä, ovat tutustuneet omaan sähköiseen työeläkeotteeseensa.

Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä todennäköisemmin tämä on tutustunut sähköiseen työeläkeotteeseen. 65 vuotta täyttäneistä ei eläkkeellä olevista 76 prosenttia ja 50–64-vuotiaista 66 prosenttia on tehnyt niin, kun taas 25–34-vuotiaista 46 prosenttia ja nuorimmassa alle 25-vuotiaiden ikäryhmässä vain 10 prosenttia on tutustunut omaan sähköiseen työeläkeotteeseensa.

Yrittäjistä 68 prosenttia, ylemmistä toimihenkilöistä ja johtajista 67 prosenttia ja alemmista toimihenkilöistä 62 prosenttia on tutustunut työeläkeotteeseensa. Työväestöstä keskimääräistä harvempi on tutustunut työeläkeotteeseensa. Heistä siihen on tutustunut 40 prosenttia.

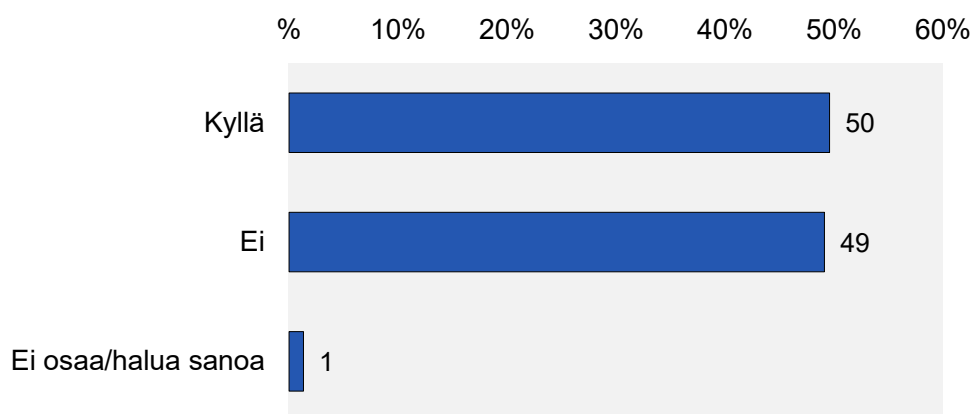
Korkeampituloisiin kotitalouksiin kuuluvat ovat tutustuneet työeläkeotteeseensa keskimääräistä useammin. Yli 85 000 euroa vuodessa ansaitsevien talouksien jäsenistä 64 prosenttia on tutustunut omaan sähköiseen työeläkeotteeseensa.

Harvimminkin työeläkeotteeseen on tutustuttu opiskelijoiden, nuorten ja pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien vastaajien joukossa. Opiskelijoista 19 prosenttia on tehnyt niin ja alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevista 24 prosenttia.

Vuosi sitten tehdyssä tutkimuksessa saavutettiin lähes sama tulos. Silloin 49 prosenttia kertoi tutustuneensa otteeseen, 51 prosenttia ei. Ero ei ole tilastollisesti merkitsevä.

Kuva 17. Jokaisella työansioita saaneella on työeläkeote. Oletteko tutustunut omaan sähköiseen työeläkeotteeseenne?

Ei eläkkeellä, N=727

Niiltä, jotka ovat jättäneet tutustumatta työeläkeotteeseensa kysyttiin, mikseivät he ole tehneet niin.

Kaksi perustetta esitettiin selityksenä muita useammin. 57 prosenttia kysymykseen vastanneista kertoi, ettei aihe kiinnosta tällä hetkellä. 46 prosenttia ei oman kertomansa mukaan tiennyt aiemmin sähköisestä työeläkeotteesta.

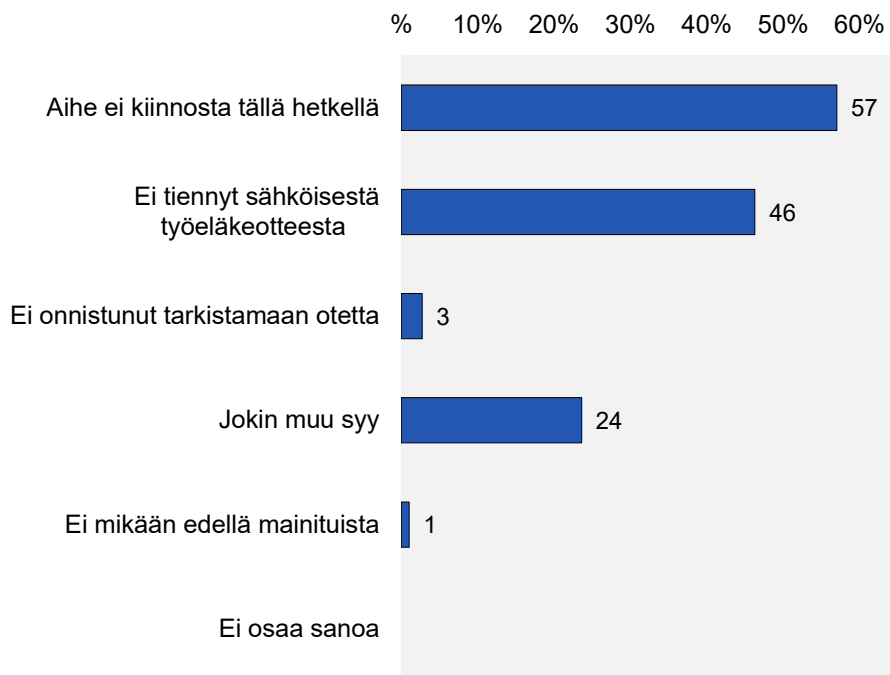
Verrattuna vuoden takaiseen, useampi kertoi nyt, ettei aihe tällä hetkellä kiinnosta. Vuonna 2022 43 prosenttia kertoi jättäneensä tutustumatta asiaan tästä syystä. Tämän syyn maininneiden osuus on kasvanut 14 prosenttiyksiköllä 57 prosenttiin.

Niitä, jotka eivät tieneet sähköisestä työeläkeotteesta on nyt hieman vähemmän kuin vuosi sitten. Viime vuonna 55 prosenttia kysymykseen vastanneista kertoi, ettei aiemmin tiennyt sähköisestä työeläkeotteesta, tänä vuonna heitä oli yhdeksän prosenttiyksikköä vähemmän, 46 prosenttia.

Neljänneksellä vastaajista, 24 prosentilla, on katsomatta jättämiselle jokin muu syy. Vain kolme prosenttia vastaajista kertoi syyksi sen, ettei ollut onnistunut tarkastamaan sähköistä työeläkeotetta.

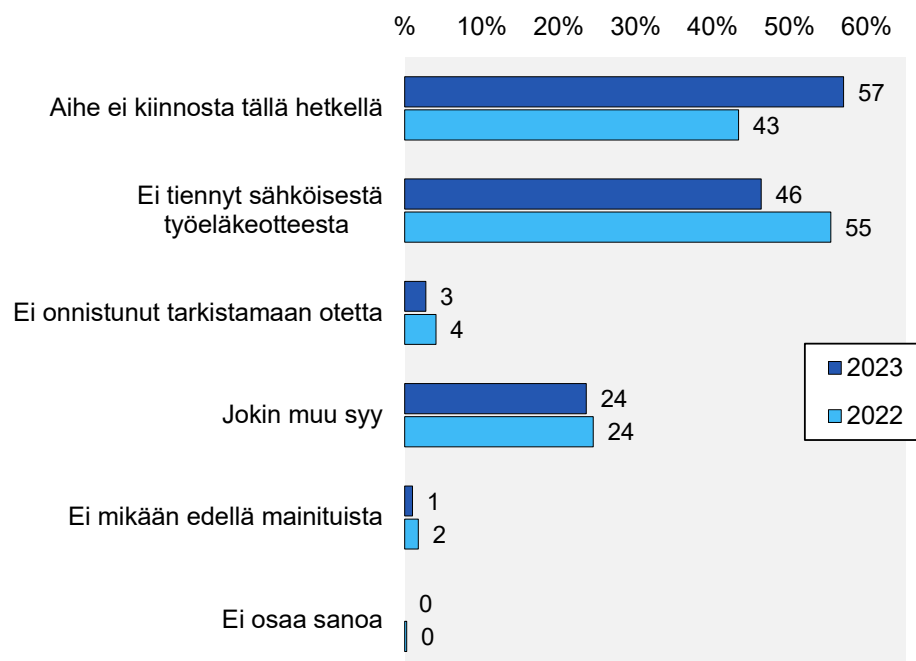
Kuva 18. Miksi ei ole tarkistanut sähköistä työeläkeotettaan?

Ei ole tarkistanut, N=344

Kuva 19. Miksi ei ole tarkistanut sähköistä työeläkeotettaan? Aikavertailukuva 2022–2023.

Ei ole tarkistanut, N=344 vuonna 2023, 345 vuonna 2022.

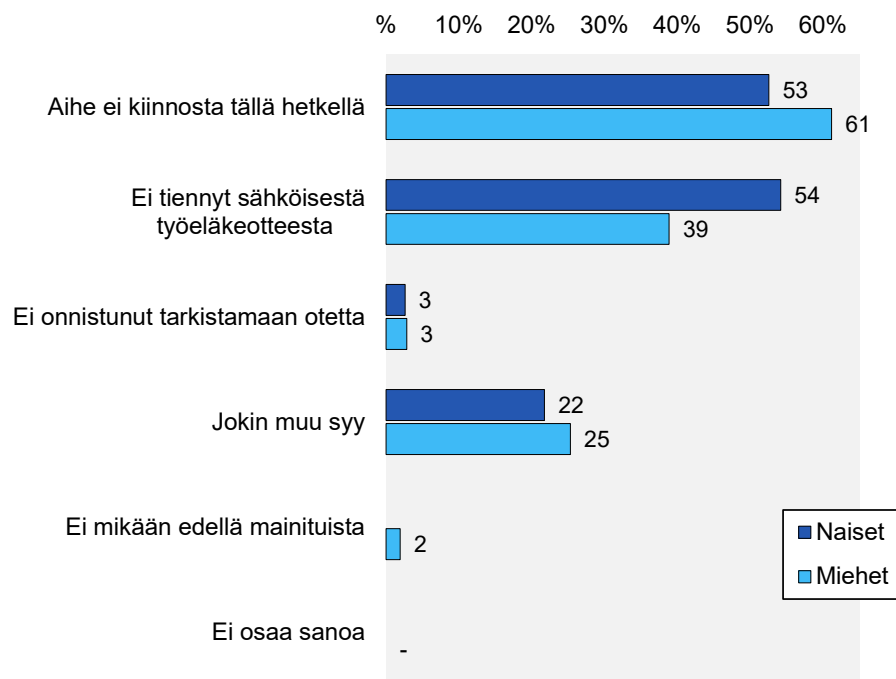
Oman sähköisen työeläkeotteensa tarkastamatta jättäneiden naisten ja miesten ilmaisemat syyt eroavat hiukan.

Naisilla yleisin syy on, ettei tiennyt sähköisestä työeläkeotteesta. Naisista 54 prosenttia kertoo tämän syyksi. Lähes yhtä yleistä naisten joukossa on, ettei aihe kiinnosta tällä hetkellä. Naisista 53 prosenttia kertoo tämän olevan tarkastamatta jättämisen taustalla.

Miesten kohdalla yleisin syy on, ettei aihe kiinnostanut heitä. Miehistä 61 prosenttia kertoo jättäneensä otteen tarkastamatta tästä syystä. Tiedon puutteen syyksi mainitsee 39 prosenttia miehistä.

Kuva 20. Miksi ei ole tarkistanut sähköistä työeläkeotettaan? Naisten ja miesten vastaukset.

Ei ole tarkistanut, N=344

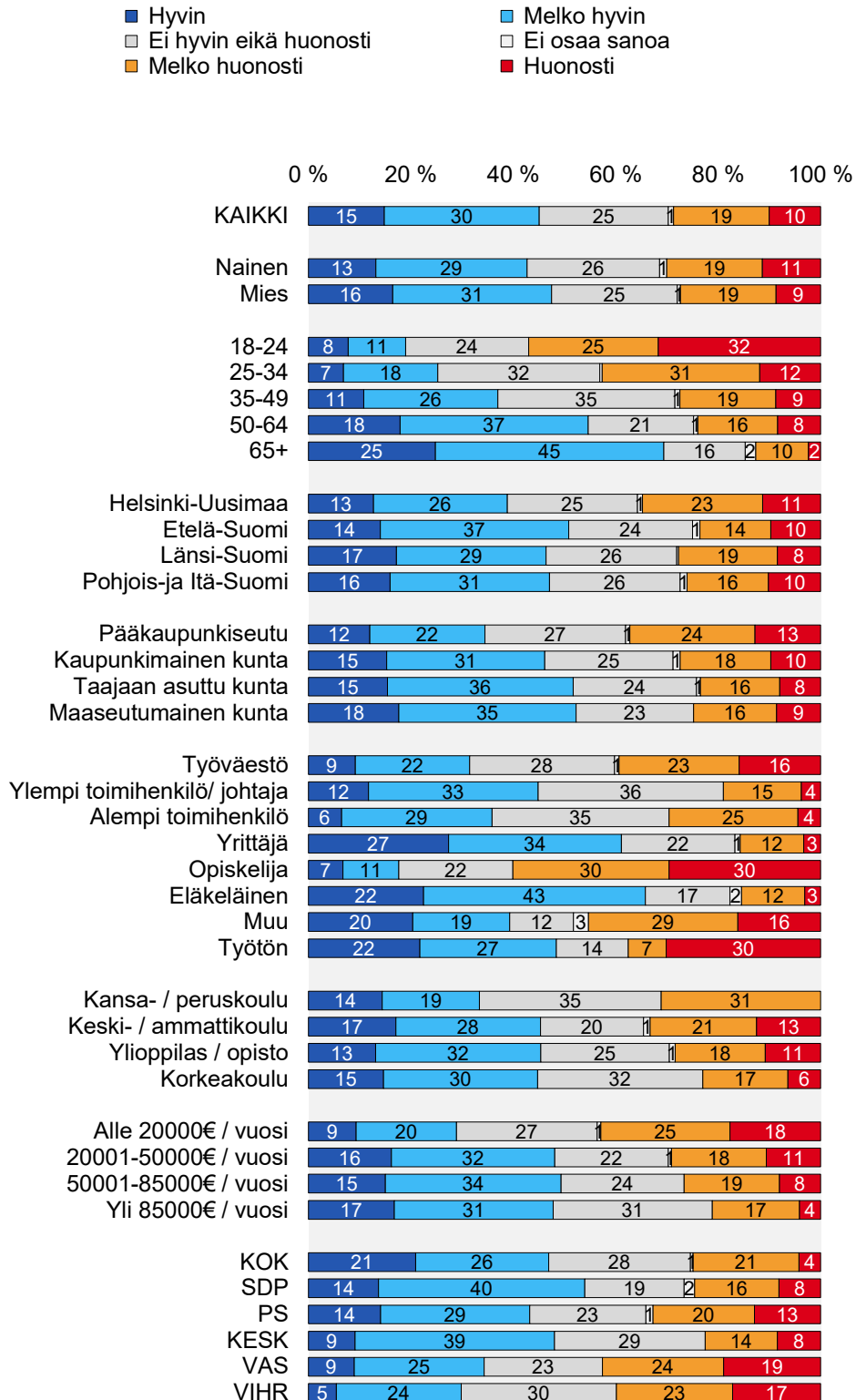

Liitekuvat

Liitekuva 1. Kuinka hyvin sanoisitte tuntevanne eläketurvaa?

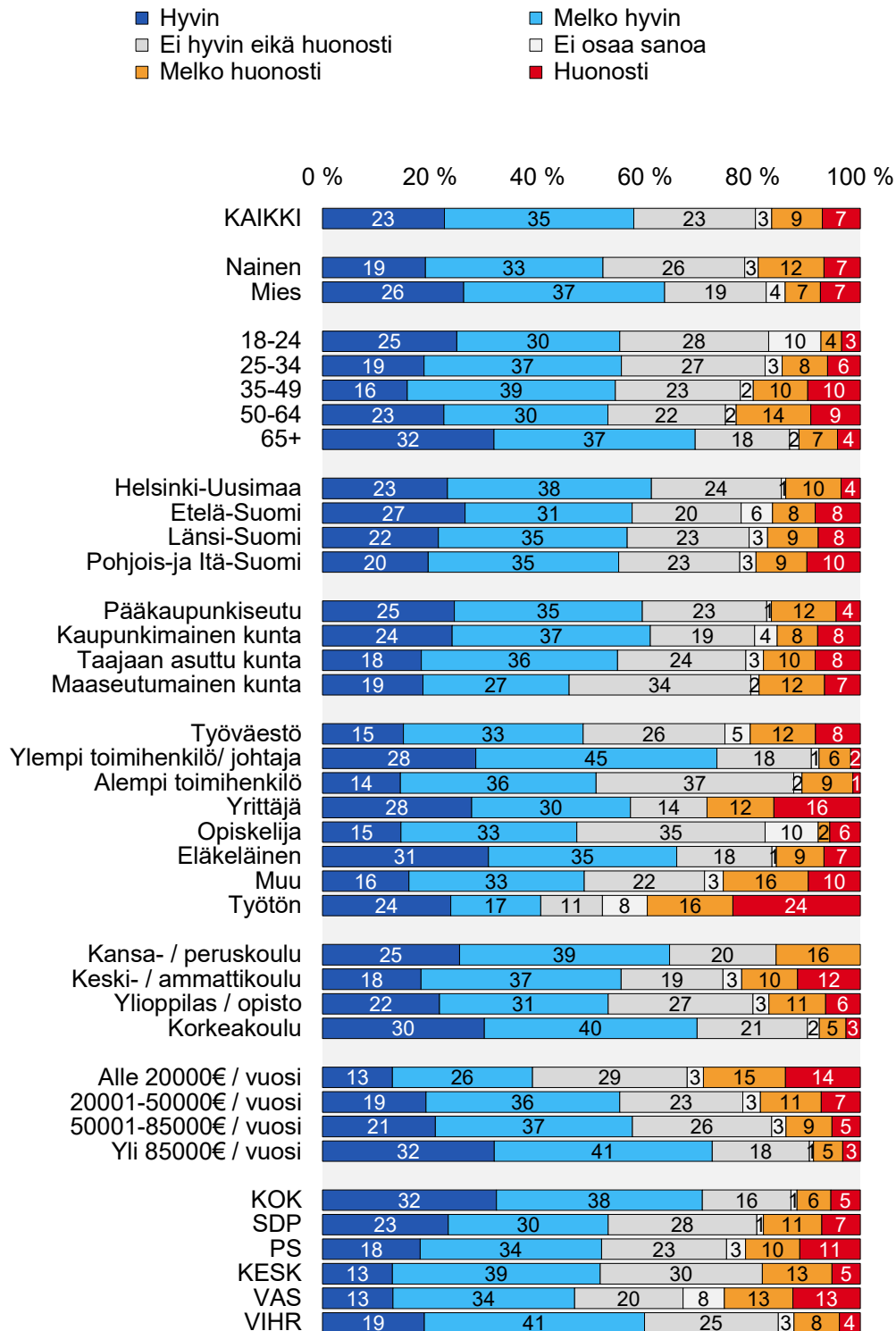
Kaikki vastaajat, N=1000

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: ikä, ammatti-
asema, koulutus, kotitalouden tulot ja puoluekanta.

Liitekuva 2. Kuinka hyvin arvioitte tulevanne toimeen eläkeaikana?

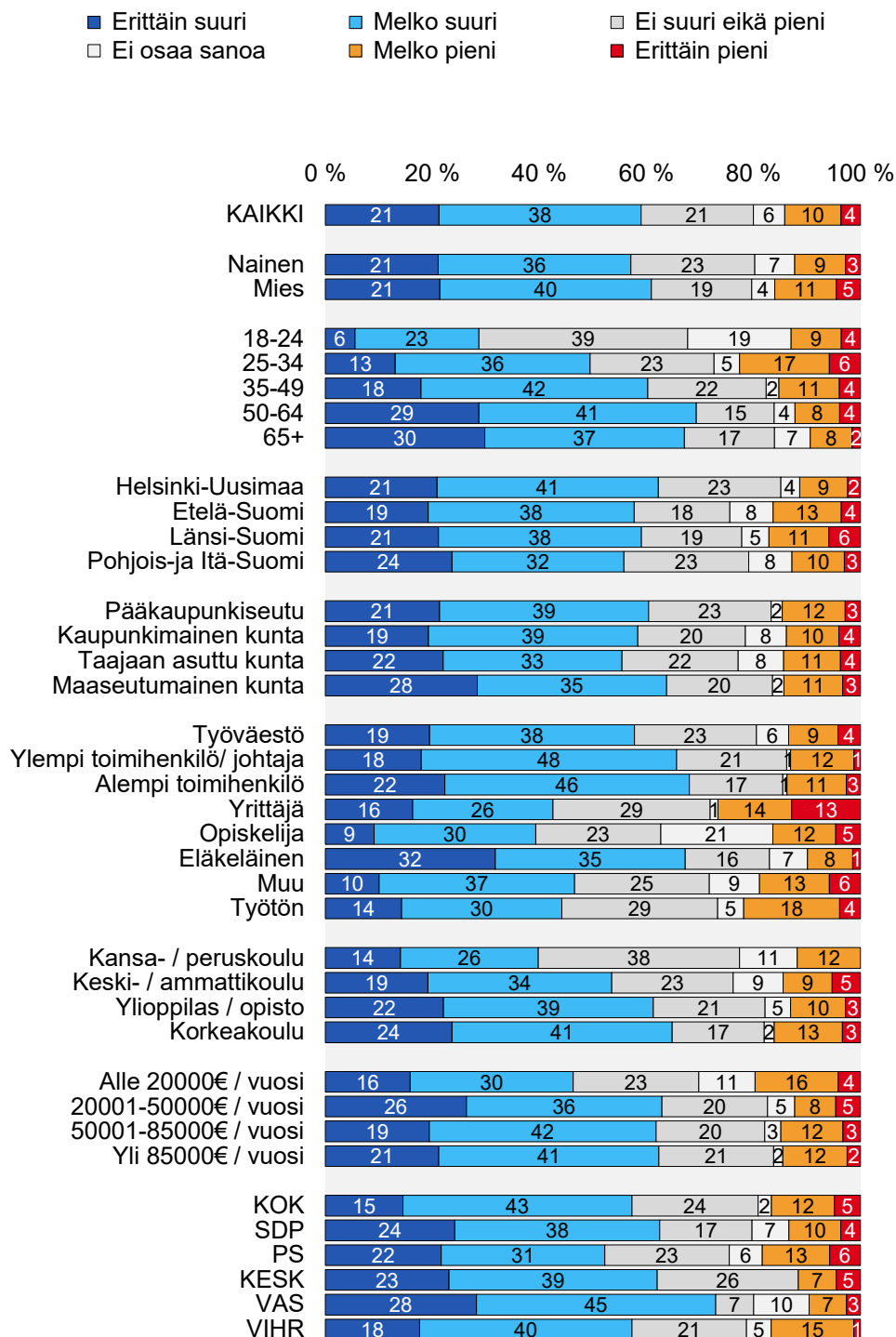
Kaikki vastaajat, N=1000

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: sukupuoli, ikä, kuntaryhmä, ammattiasema, koulutus, kotitalouden tulot ja puoluekanta.

Liitekuva 3. Kuinka suureksi arvioitte lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossanne?

Kaikki vastaajat, N=1000

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: ikä, ammatti-
 asema, koulutus ja tulotaso

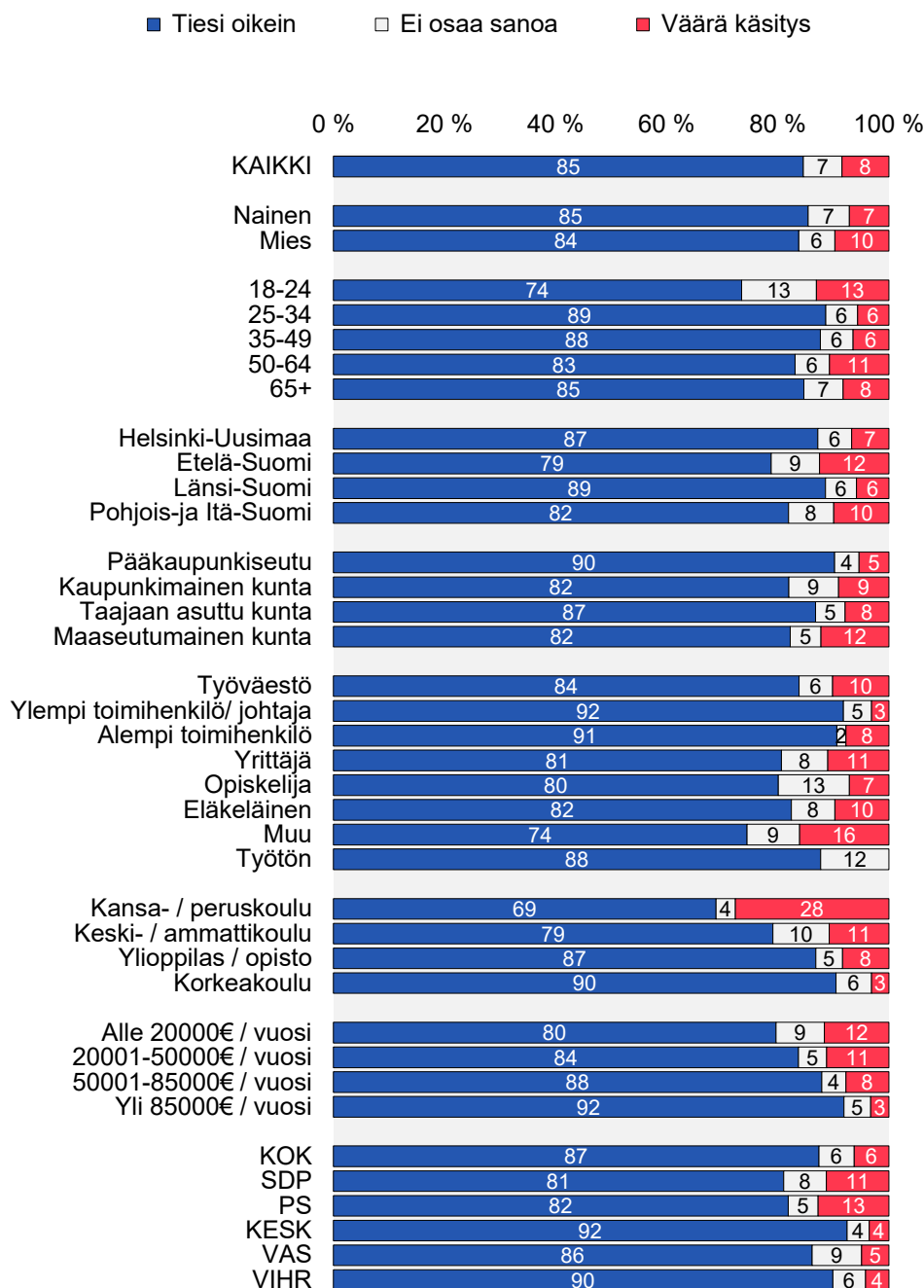

Liitekuva 7. Seuraavassa esitetään väitteitä eläkejärjestelmästä. Osa niistä pitää paikkansa, osa ei. Kertokaa, ovatko väitteet mielestänne oikein vai väärin. Niille Suomessa asuville, joille työeläkettä on kertynyt vähän tai ei lainkaan, maksetaan kansaneläkettä ja tarvittaessa takuueläkettä.

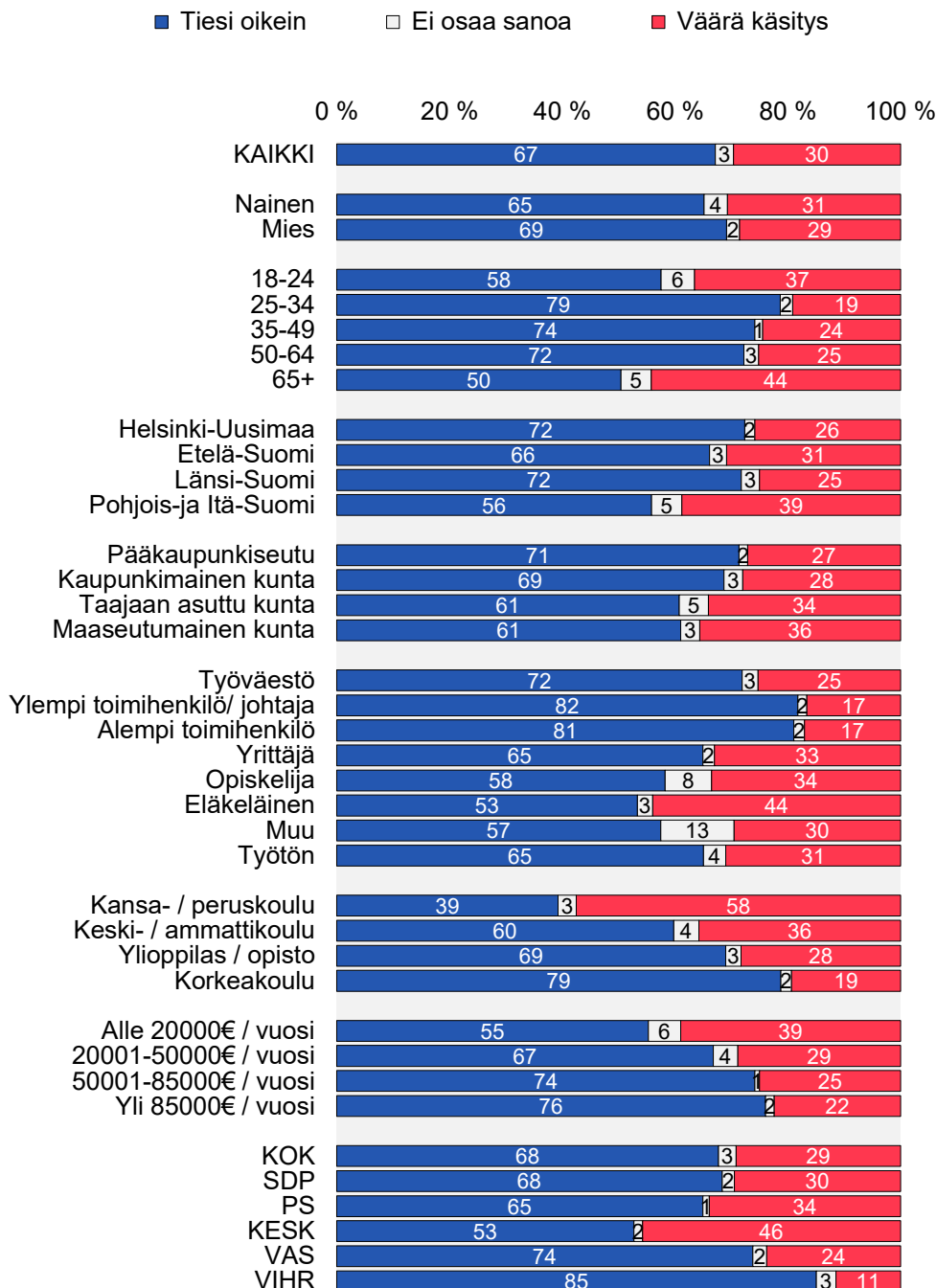
Kaikki vastaajat, N=1000

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: koulutus ja kotitalouden tulot.

Liitekuva 8. Seuraavassa esitetään väitteitä eläkejärjestelmästä. Osa niistä pitää paikkansa, osa ei. Kertokaa, ovatko väitteet mielestänne oikein vai väärin. Vanhuuseläkkeen ikäraja on kaikille sama.

Kaikki vastaajat, N=1000

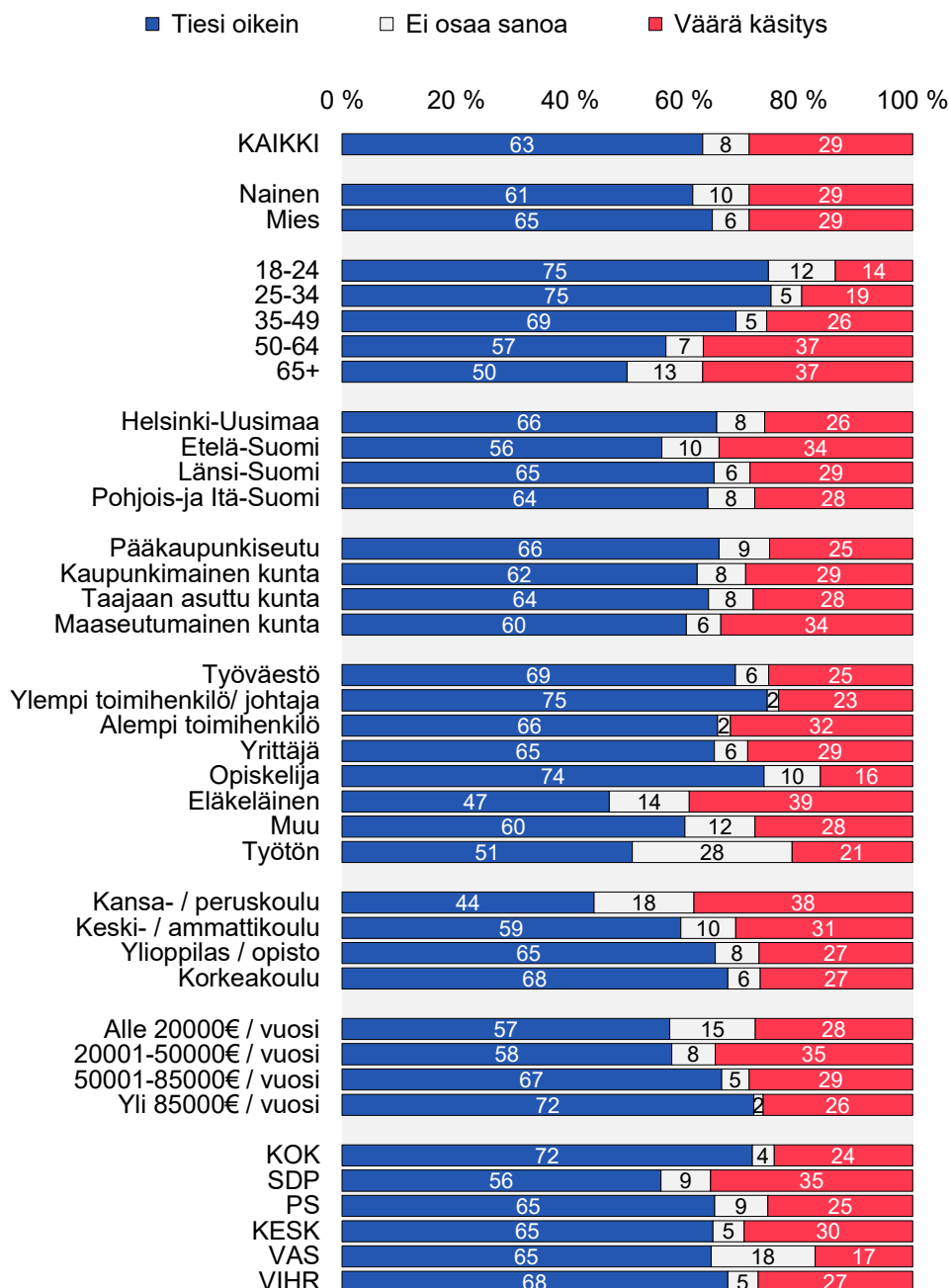

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: ikä, asuinseutu, ammattiasema, koulutus, kotitalouden tulot ja puoluekanta.

Liitekuva 9. Seuraavassa esitetään väitteitä eläkejärjestelmästä. Osa niistä pitää paikkansa, osa ei. Kertokaa, ovatko väitteet mielestänne oikein vai väärin. Suurin osa eläkemaksuista käytetään nykyisten eläkeläisten eläkkeiden rahoittamiseen.

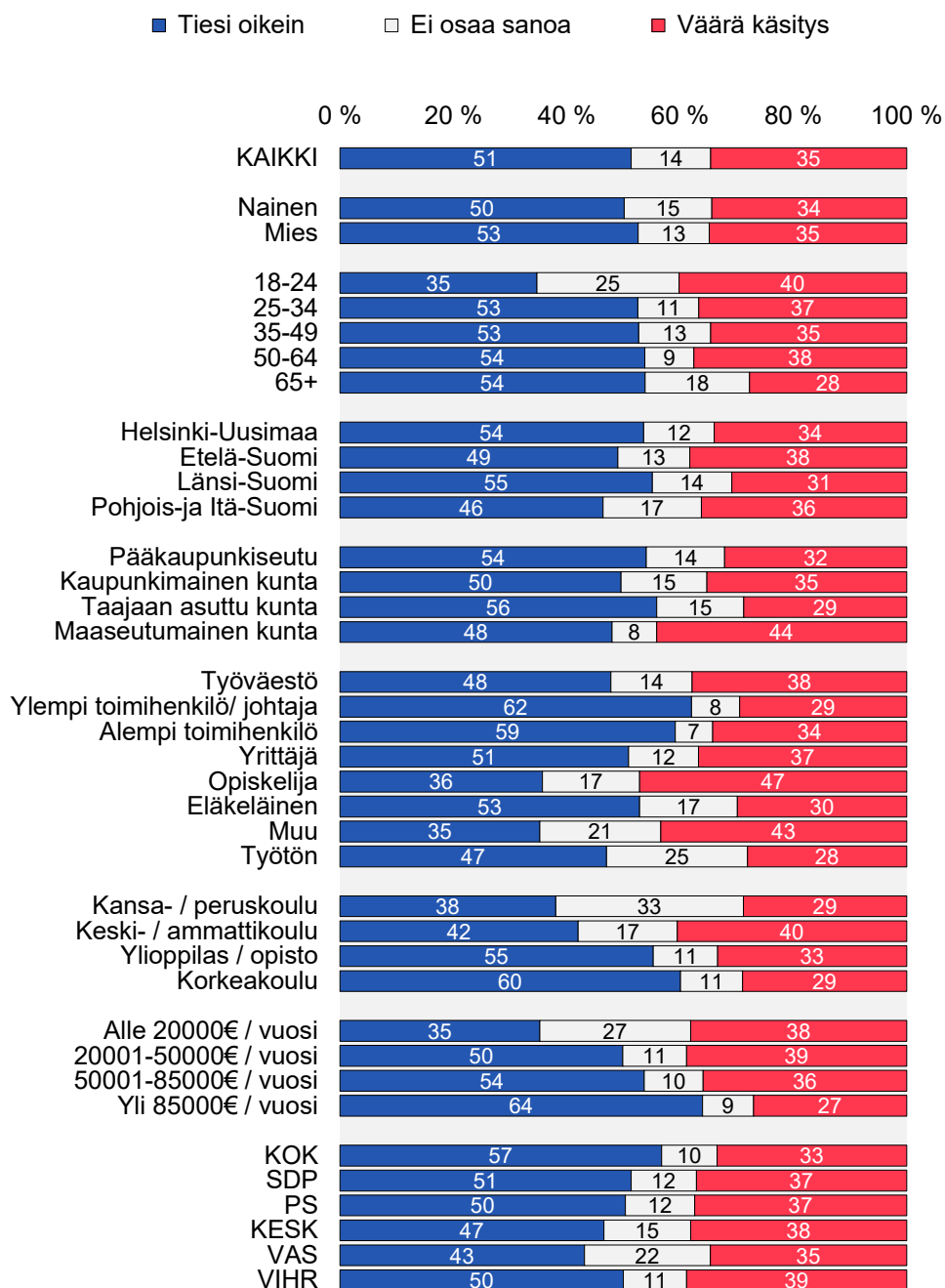
Kaikki vastaajat, N=1000

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: ikä, ammatti-
asema, kotitalouden tulot ja puoluekanta.

Liitekuva 10. Seuraavassa esitetään väitteitä eläkejärjestelmästä. Osa niistä pitää paikkansa, osa ei. Kertokaa, ovatko väitteet mielestänne oikein vai väärin. Jos aloittaa vanhuuseläkkeen alaikärajan jälkeen, eläkettä korotetaan pysyvästi.

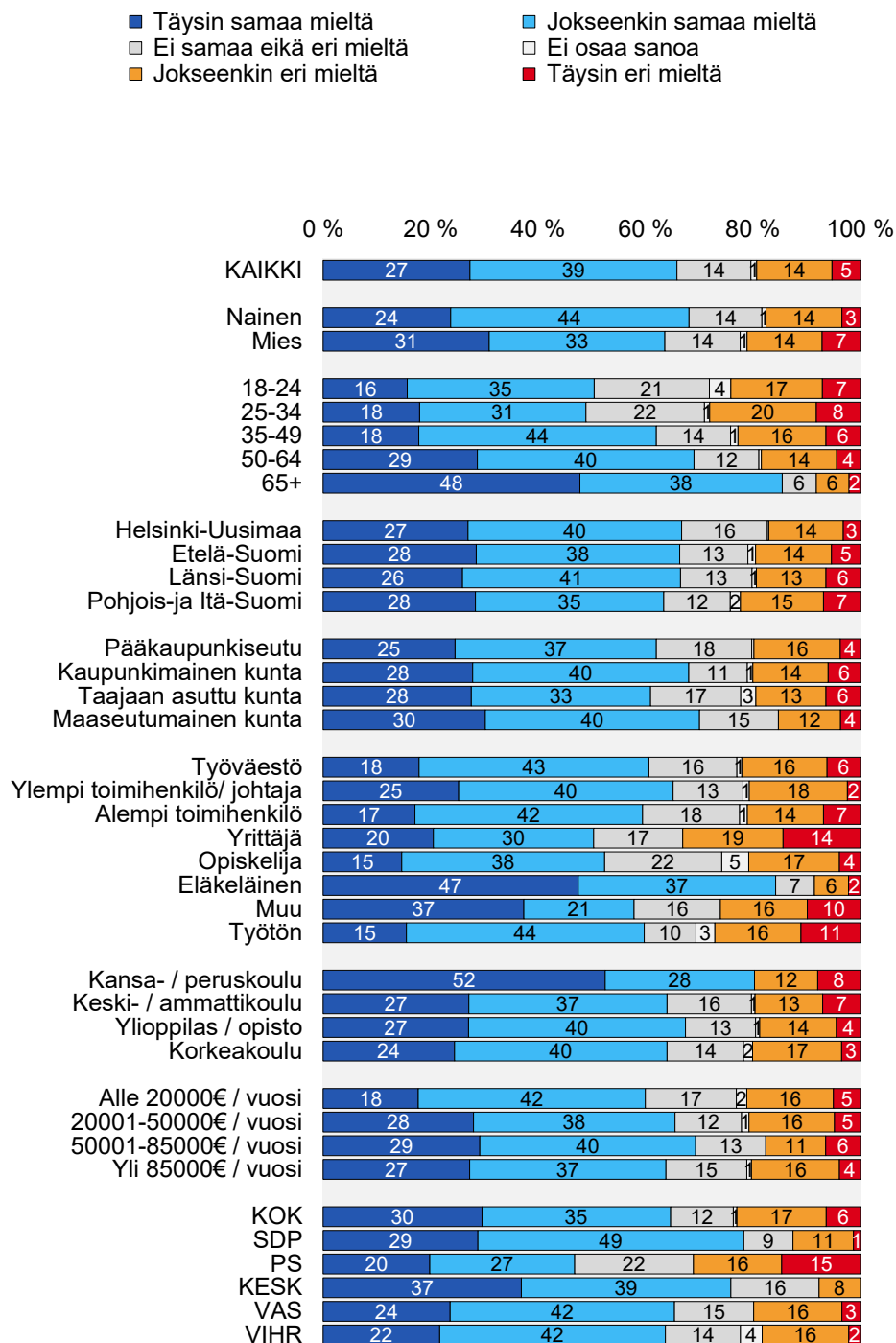
Kaikki vastaajat, N=1000

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: ikä, ammatti-asema, koulutus ja kotitalouden tulot.

**Liitekuva 11. Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.
Luotan suomalaisen eläkejärjestelmään.**

Kaikki vastaajat, N=1000

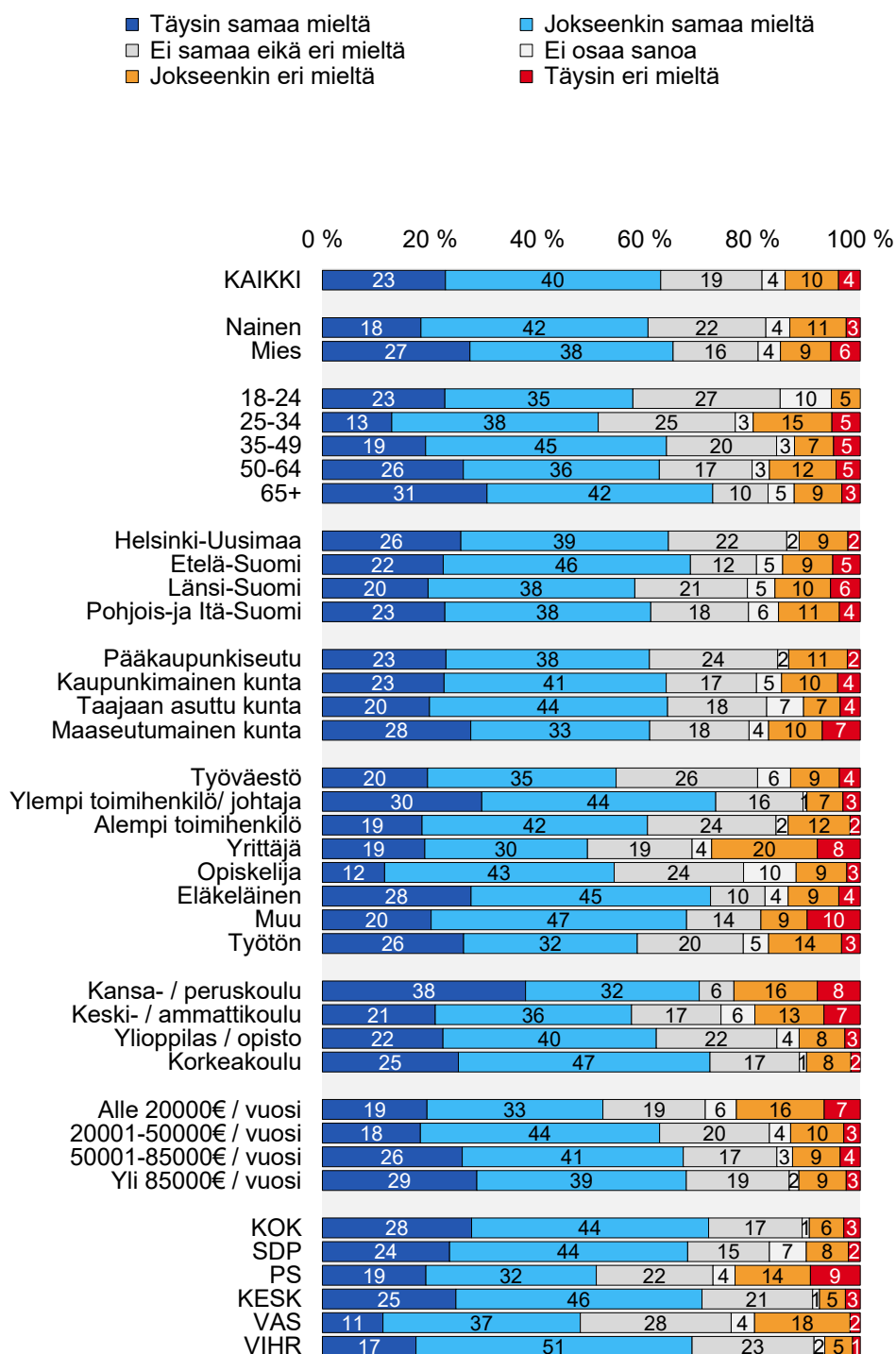

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: sukupuoli, ikä, ammattiasema, koulutus ja puoluekanta.

Liitekuva 12. Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

Eläkevaroja hoidetaan luotettavasti.

Kaikki vastaajat, N=1000

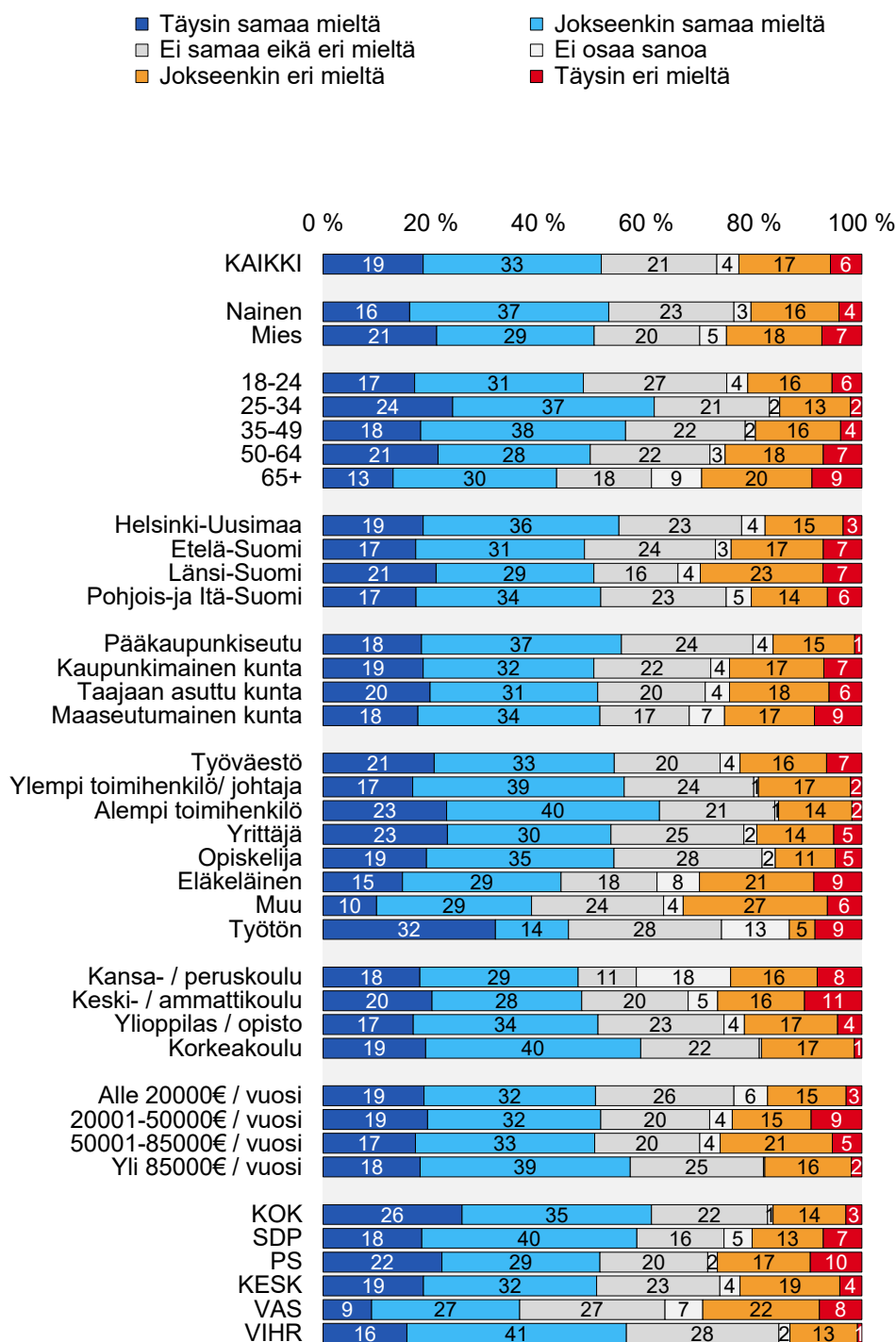

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: sukupuoli, ikä, ammattiasema, koulutus, kotitalouden tulot ja puoluekanta.

Liitekuva 13. Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

Nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden maksajiksi.

Kaikki vastaajat, N=1000

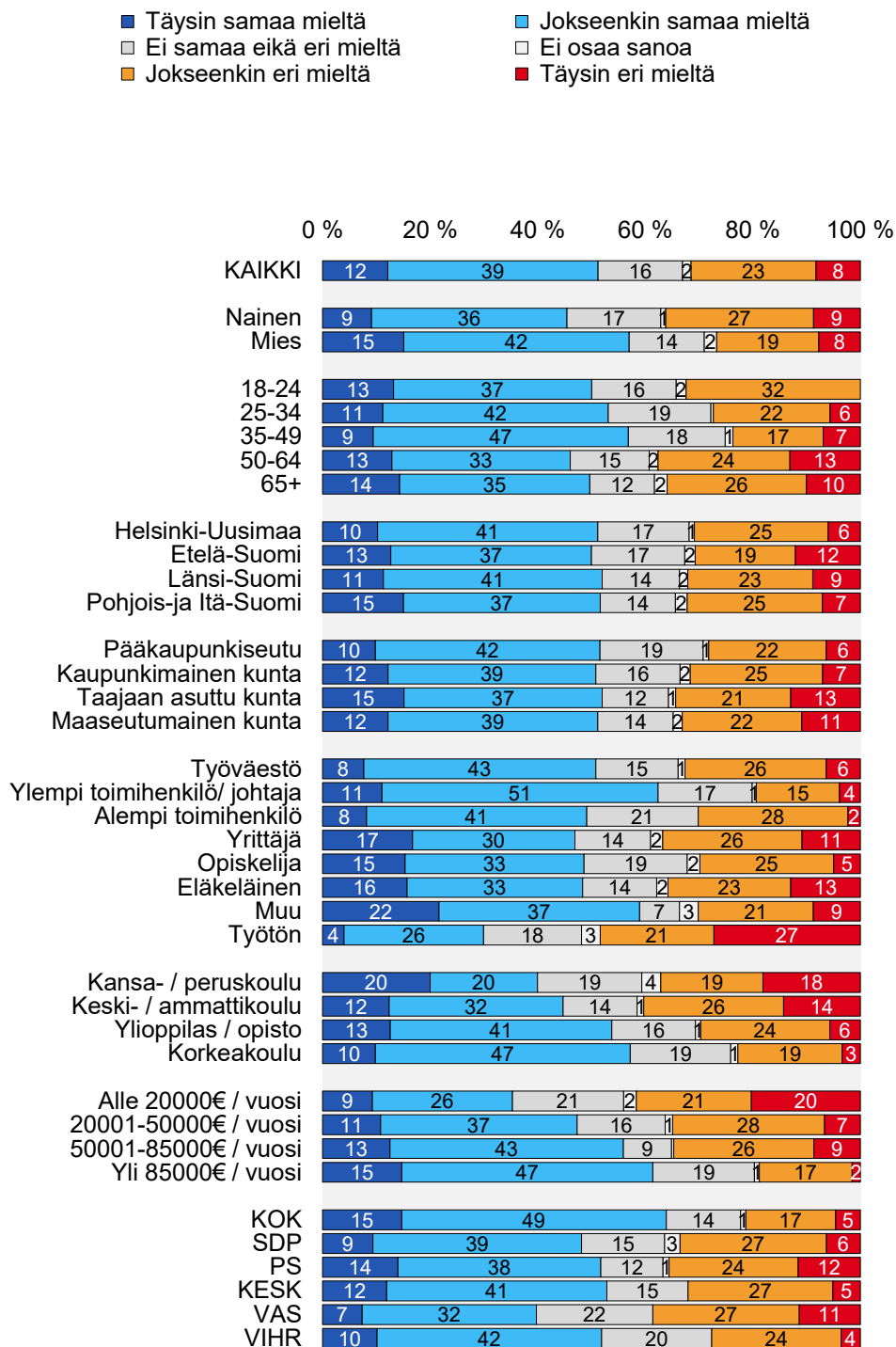

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: sukupuoli, ikä, ammattiasema, koulutus, kotitalouden tulot ja puoluekanta.

Liitekuva 14. Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon nykyisille eläkeläisille.

Kaikki vastaajat, N=1000

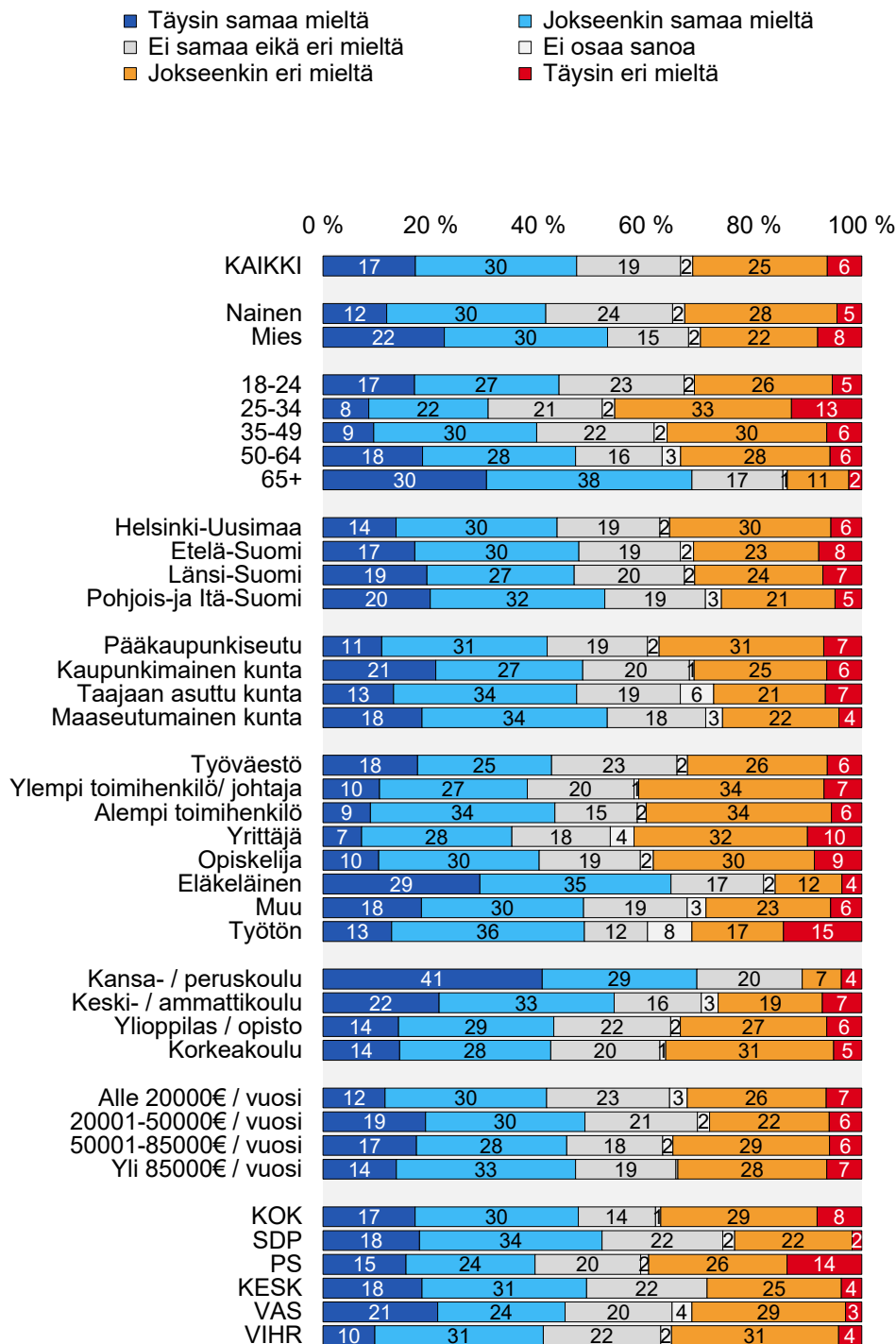

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: sukupuoli, ikä, ammattiasema, koulutus ja kotitalouden tulot.

Liitekuva 15. Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

Eläkkeet pystytään maksamaan tulevaisuudessa.

Kaikki vastaajat, N=1000

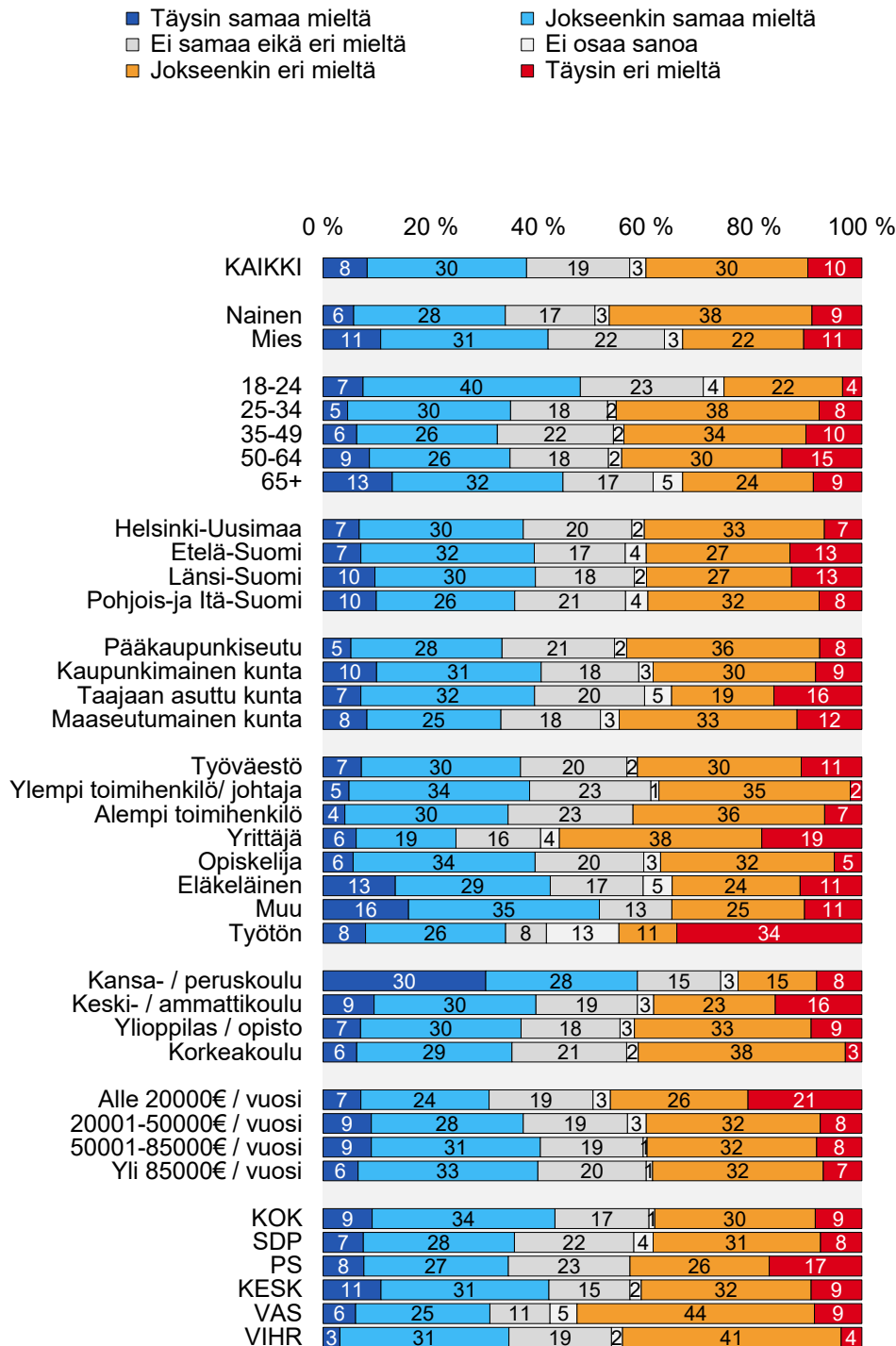

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: sukupuoli, ikä, kuntaryhmä, ammattiasema ja koulutus.

Liitekuva 16. Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon tulevaisuudessa.

Kaikki vastaajat, N=1000

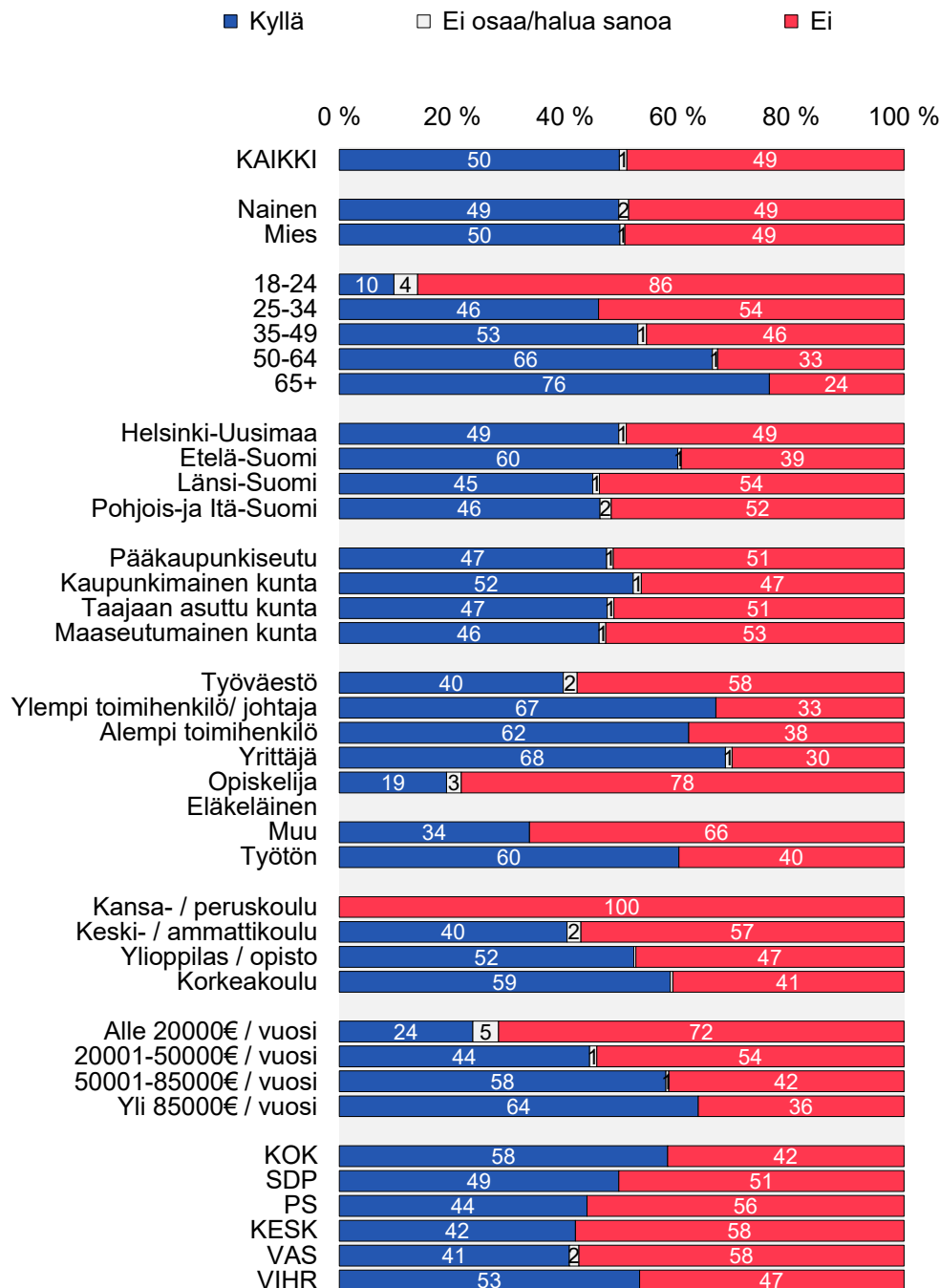

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: sukupuoli, ikä, kuntaryhmä, ammattiasema, koulutus, tulot puoluekanta.

Liitekuva 17. Jokaisella työansioita saaneella on työeläkeote. Oletteko tutustunut omaan sähköiseen työeläkeotteeseen?

Ei eläkkeellä, N=727

Vastaukset eroavat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi seuraavissa ryhmissä: ikä, ammatti- asema, koulutus ja kotitalouden tulot.

Kyselylomake

Seuraavaksi kysymyksiä eläkkeistä. Tutkimusaineisto tallennetaan ilman henkilötietoja pysyvästi Tietoarkistoon, joka luovuttaa aineistoa tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.

Lakisääteisellä eläketurvalla tarkoitetaan ansiosidonnaisia työeläkkeitä, kansaneläkkeitä ja takuueläkkeitä.

K1 Kuinka hyvin sanoisitte tuntevanne eläketurvaa?

LUETTELE 1-5

Hyvin
Melko hyvin
Ei hyvin eikä huonosti
Melko huonosti
Huonosti
Ei osaa sanoa

K2 Kuinka hyvin arvioitte tulevanne toimeen eläkeaikana?

LUETTELE 1-5

Hyvin
Melko hyvin
Ei hyvin eikä huonosti
Melko huonosti
Huonosti
Ei osaa sanoa

K3 Kuinka suureksi arvioitte lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossanne?

LUETTELE 1-5

Erittäin suuri
Melko suuri
Ei suuri eikä pieni
Melko pieni
Erittäin pieni
Ei osaa sanoa

K4 Suomessa jokainen tulonsaaja on automaattisesti sekä maksamassa eläkemaksuja että ansaitsemassa työeläkettä tulojensa mukaan. Millaisina pidätte seuraavia periaatteita?

Hyvässä
Melko hyvässä
Ei hyvässä eikä huonona
Melko huonona
Huonona
Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

Kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän ja samojen sääntöjen piirissä.
Korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti enemmän eläkemaksuja.
Korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä.

K5 Seuraavassa esitetään väitteitä eläkejärjestelmästä. Osa niistä pitää paikkaansa, osa ei. Kertokaa, ovatko väitteet mielestänne oikein vai väärin.

Oikein
Väärin
En osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTEITÄ

Niille Suomessa asuville, joille työeläkettä on kertynyt vähän tai ei lainkaan, maksetaan kansaneläkettä ja tarvittaessa takuueläkettä
Vanhuuseläkkeen ikäraja on kaikille sama
Suurin osa eläkemaksuista käytetään nykyisten eläkeläisten eläkkeiden rahoittamiseen
Jos aloittaa vanhuuseläkkeen alaikärajan jälkeen, eläkettä korotetaan pysyvästi

K6 Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
Ei samaa eikä eri mieltä
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä
Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTEITÄ

Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon nykyisille eläkeläisille.
Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon tulevaisuudessa.
Eläkkeet pystytään maksamaan tulevaisuudessa.
Eläkevaroja hoidetaan luotettavasti.
Luotan suomalaiseen eläkejärjestelmään.
Nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden maksajiksi.

JOS EI ELÄKKEELLÄ (AMMATTIRYHMÄ KYSYTÄÄN HAASTATTELUN ALUSSA)

K7 Jokaisella työansioita saaneella on työeläkeote, jossa kerrotaan aiemmista ja nykyisestä työsuhteesta sekä tähän mennessä kertyneestä eläkkeestä. Työeläkeotteen voi tarkistaa oman eläkelaitoksen verkkopalvelusta tai pyytää sen puhelimitse.

Oletteko tutustunut omaan sähköiseen työeläkeotteeseen?

Kyllä

Ei

Ei osaa/halua sanoa

JOS EI OLE TUTUSTUNUT (K7=2)

K9 Miksi ette ole tutustunut omaan sähköiseen työeläkeotteeseen. Sanokaa KYLLÄ seuraavien Teille kyseeseen tulevien syiden kohdalla.

LUETTELE 1-4

ROTATOIDAAN 1-3

Ette tiennyt sähköisestä työeläkeotteesta

Ette onnistunut tarkistamaan otetta

Aihe ei kiinnosta Teitä tällä hetkellä

Jokin muu syy

Ei mikään edellä mainituista

Ei osaa sanoa